

AGEB

3

LETNIK XXVII.  
1980-1981



**LETNIK XXVII.  
DECEMBER 1980  
ŠTEVILKA 3**

Mesečnik (8 številk)

Izdaja:

Založništvo  
tržaškega  
tiska, Trst



Glavni in odgovorni urednik:  
Lojze Abram

Uredništvo in uprava:  
Ul. G. Amendola 12  
34134 Trst - Tel. 415534

Tisk:  
Graphart, Trst - Tel. 772151

Naslovna stran:  
Jasna Tavčar  
5. r. OŠ »F. Venturini«  
**BOLJUNEC**

Posamezna številka:  
900 lir

Letna naročnina:  
5.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v  
Trstu pod štev. 158 od 3.5.1954

Galeb je včlanjen v  
zvezo periodičnega ti-  
ska USPI (Un. Stam-  
pa Periodica Italiana)



## VSEBINA

Neznani avtor: Božična . . . . .	65
Neža Maurer: Staro leto, kam bežiš? . . . . .	65
Borut Pečar: Čas brez pravljic . . . . .	66
France Bevk: Trije Modri . . . . .	71
Ludovika Kalan: Lastovica in jelka . . . . .	72
Danilo Gorinšek: Piki . . . . .	74
Vojan T. Arhar: Polopnoči . . . . .	75
Valentin Polanšek: Ptice . . . . .	75
Vlado Firm: Sonce, ogrej me! . . . . .	76
Danilo Gorinšek: December . . . . .	76
Stana Vinšek: Brezje . . . . .	77
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: Tačka . . . . .	78
Labirint . . . . .	79
Janez Trdina: Leni pes . . . . .	80
Franci Lakovič: Po telefonu . . . . .	80
Poskusimo tudi mi: Vera Poljšak: Kiki- riki ali ameriški lešniki . . . . .	81
Zanimivosti: Vojan T. Arhar: Rakete in petarde . . . . .	82
Utrinki iz sedanjosti: Dušan Jelinčič: Naravne lepote ameriških narodnih parkov . . . . .	83
Danilo Gorinšek: Snedežev tezen . . . . .	84
Slike iz narave: Vlado Firm: Žličarka, Šoja . . . . .	85
Vojan T. Arhar: Antarktika . . . . .	86
Šport: Lojze Abram: V novo smučarsko sezono . . . . .	87
Novosti na knjižni polici: Marij Čuk: Prijetno praznično branje . . . . .	88
Šolarji pišejo . . . . .	89
Zdravko Omerza: Lačna miška . . . . .	90
Zapojmo veselo: Janez Bitenc: Prvi sneg . . . . .	93
Urednikova beležnica . . . . .	94
Za bistre glave . . . . .	95
Za spretne roke: Vera Poljšak: Obrisi 3. stran paltnic	

Ilustracije za 3. številko Galeba so naredili:  
Marjanca Jemec-Božič (str. 65, 73, 75); Ma-  
rijeta Cvetko (str. 90); Eva Fornazaric (str.  
77); Leon Koporc (str. 74); Božo Kos (str.  
65, 71, 84, 86); Borut Pečar (str. 67, 68,  
69); Jelka Reichman (str. 75, 80); Bine Ro-  
gelj (str. 76); Ivo Šubic (str. 85); Magda  
Tavčar (str. 78, 79, 81, 3. plat).

Priloga: Poimenovane šole - besedilo: Evgen  
Dobrila, slike: Lojze Abram. Upravne palače  
v Gorici - besedilo in slike: Slavko Rebec.

Naznani Avtor

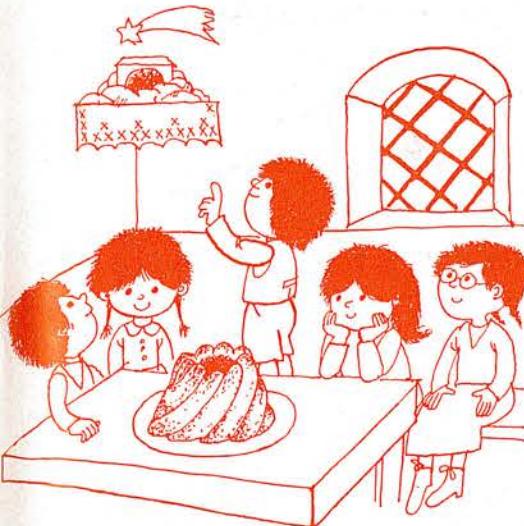
Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

# Božična

Bela, čista preja se vije z neba,  
samotna so polja, hrib in log,  
po nebu se zvezda božična pelja,  
rodil se je človek, sin in Bog.

Na javorjevi mizi pogača dehti,  
živinco v jaslice postavlja otrok,  
zametena je cesta, zvončklajo sani,  
prošnja se dviga pod zvezdnat obok:

»Odreši, Gospod, vsa ljudstva gorja;  
vojne, moritve in drugih nesreč,  
dahni jim v srca ljubezni želja,  
zdravi vse narode v mir plameneč!«



Neža Maurer

Ilustr.: Božo Kos

# Staro leto, kam bežiš?

Staro leto, kam bežiš?  
Ali zime se bojiš,  
da pobeli ti lase,  
da ogrize ti noge?  
Greš na luno? Srečno pot  
ti želimo, nič nesreč  
in igrač dovolj povsod!

Mi pa hitro po sani  
in po Novo leto vsi!  
Zemlja majhna je, drugam  
lahko zajde revše nam.  
Kdo potem bo meril čas?  
Zemlja šla bo kar v tri dni,  
še kak Mars povozi nas!



# ČAS BREZ PRAVLJIC

3.

Kmetje na Gorjancih so bili večinoma bajtarji, siromaki s kopico otrok. V marsikateri hiši so imeli ilovico po tleh. Otroci so tekali naokoli v samih srajčkah ali pa so bili oblečeni v ponošena, raztrgana oblačila. Ker ni bilo petroleja, so ob večerih za razsvetljavo kurili s presušenimi brezovimi trskami. Ni mogoče pozabititi topline takšnih domov, kjer je s peči gledalo polno lepih umazanih otrok. Niti ne pomenkov, ki so se razpletali na toplem, ob medlem soju svetlobe. Ti pogovori so bili žlahni, polni zaupanja in sočutja. Besede so se pretakale iz srca v srce. Drug z drugim smo čutili in se razumeli. Kramljali smo o vojni, o hudih časih, ki so nas vse doleteli. O partizanih, o njihovem trpljenju in uspehih, o okupatorskem nasilju in zločinih. Pogovarjali smo se o svobodi in ruski fronti ter se veselili vsakega napredovanja Rdeče armade. V našo zmago smo verjeli tudi še takrat, ko so Nemci naglo napredovali proti Moskvi.

Božičev Lojze iz Prusnje vasi je bil pravi izvedenec za rusko fronto. Zemljepisje je imel v mezincu. Bil je to fant petnajstih let, majhne, čokane postave. Obut je bil v očetove škornje, v katerih je skoraj cel tičal. V njih se je očitno počutil starejšega in večjega. Bil je iz družine desetih otrok, od katerih je nekaj starejših bratov odšlo v partizane že takoj v začetku. To je bila trdna, urejena kmečka družina, kjer je vsakdo

vedel, kaj mora delati. Oče Janez je delal za našo stvar že od prvega dneva vstaje. Bil je košcene in sloke postave. Govoril je počasi in preudarno. Rad sem ga poslušal. Pri njih doma je vedno prijetno dišalo po poribanem podu, po kuhanih hrani, po svežih plenicah in dojenčku. Med Božičevimi otroci sem se počutil, kot bi bil njihov.

Težko bi bilo prešteti vse partizane, ki so se tu spočili in nahranili. Le od kod so jemali? Spominjam se partizana Bruna, ki je bil tako ušiv, da je imel golazen celo za trakom okoli klobuka. K Božičevim se je zatekel nekega dne po strašni noči, v kateri je komajda ostal živ. Še ves je dišal po smodniku in je bil na pol oglušel, bled kot mrlič. Pričoval je, kako je prenočeval pri nekem kmetu. Noči so v sobo vdrli ustaši. Začel se je neenak boj na življenje in smrt. Bruno je skočil skozi okno na leseni balkon in se stisnil ob zid. Ustaški vojak je streljal za njim, vendar ga ni mogel zadeti. Nato je vrgel ročno bombo, ki je Brunu eksplodirala na hrbtni. Ko se je mitraljezec sklanjal skozi okno, je Brunu uspelo, da ga je ustrelil. Izpulil mu je orožje iz rok in se tako dobro oborožil. V tem nočnem boju je zmagal proti skupini ustašev. Čez nekaj dni je Bruno padel v zasedo belogardistov, ki so ga blizu Trebelnika zaklali.

Grozot ni bilo ne konca ne kraja. Kar naprej so prihajale novice, da tega ali onega, ki smo ga še včeraj

srečali ali z njim govorili, ni več med živimi. S težkim srcem smo sprejemali resnico in si vedno znova govorili: moramo vzdržati, pa naj pride še hujše.

Položaj političnih delavcev — terencev v kostanjeviškem okrožju je postajal vedno težji. Sovražniki so si na vse načine prizadevali, da bi jih uničili. Vsakokrat, kadar smo se srečali z očetom, smo bili srečni, da smo še živi. Ko smo se razhajali, smo se poslavljali z besedami: »Ata, pazi se.« »Vi štirje tudi,« nam je odgovoril.

Iz teh vojnih časov so redki datumi, ki se jih točno spominjam. Eden od njih je 11. januar 1943, očetov rojstni dan. Spali smo na senu v zidanici na robu vasi Mladja. Že ob svitku nas je zbudil velik ropot. Misili smo, da se je pod nami podrila preša. Kmalu pa smo spoznali, da so to streli iz strojnic. Streljalo je iz smeri, kjer je stala Draganova domačija. Ker smo spali vedno oblečeni in obuti, smo bili takoj na nogah. Oče je slutil, kaj se tam dogaja, zato je z orožjem pohitel v ono smer. Menil je, da bo potrebna pomoč. Streljanje pa se je oglašalo že čisto od blizu. Rafali so parali megleno zimsko jutro. Po zmrznjenem snegu smo tekli v dolino v bližnji gozd. Za nami so streljali, da so svinčenke sikale kot kače. Bilo je golo naključje, da smo srečno ubežali takšnemu ognju. Kasneje smo šele izvedeli, kaj se je pravzaprav zgodilo. Belogardisti so obkolili Draganovo hišo, v kateri je spalo precej terencev. Bili so izdani. Gospodinja Karlina je prva vstala in jih je zagledala, ko so obkoljevali hišo. Zbudila je terence, ki so še tisti hip planili ven v gosto meglo. Beli so streljali za njimi. Zadnji se je iz hiše pognal gospodar Franc. Ker ni utegnil obuti čevljev, je stekel kar bos. Tekel je po zmrznjenem snegu



do Mladja, najmanj kilometr daleč. V vasi so ga vaščani obuli, da je lahko zasledovalcem ušel. Doma so mu belogardisti požgali gospodarsko poslopje in hlev, odgnali obe kravi, ženo in otroke pa pretepli. France Dragan si je še dolgo zdravil ozobljene na nogah.

V teh hudih časih smo poznali tudi veselje in smeh, ne samo žalost, trpljenje in strah. Veselje do pesmi, humorja in sploh veselje do življenja. Med nami so bili šegavi ljudje. Marsikakšno stisko, ki se je srečno končala, so znali obrniti na šalo. Med partizani je krožila šala, ki je v sebi nosila vso bridkost partizanovega življenja. Neki partizan je takole prosil za vodo: »Dober dan, mama, ali imate kaj vode, tako sem žejen, da od same lakote ne vem, kje bi spal...«

Iz globoke potrebe so vzklile še partizanske pesmi. Te pesmi so bile lepe, preproste. V sebi so nosile ve-

ro v zmago in neko čudežno moč, ik nas je osrečevala, kadar smo peli. Naučili smo se jih vse sproti, tako kot so prihajale do nas. Širile so se od ust do ust, od srca do srca. Brž ko smo jih prvikrat slišali, so že bile naše. Tudi domačinom so bile všeč. Radi so jih poslušali in peli z nami. Vzeli so jih za svoje.

Pečarjevi otroci smo bili v petju še posebna zanimivost. Ker smo že v osnovni šoli in Petrovčah peli v zboru, ki ga je vodil oče, smo znali še mnogo drugih. Znali smo peti troglasno. Najbolj je ugajala pesem o Soči, ki se je končala s pomembnimi besedami »... in naš dom ne bo več ječa«. Navdušene in gajnjene gospodinje so nam za nagrado napolnile nahrbtnik s krompirjem ali fižolom. Včasih pa so iz peharja natresle še sladkih krljjev, da smo s »koncertom« nadaljevali.

Spomladi leta 1943, v času dela v vinogradih, se je zgodilo tisto, česar smo se najbolj bali. Bali smo se, da bi sovražnik kogarkoli od nas ujel. Četudi so okoli nas stiskali obroč, smo se vedno spretno izmagnili in imeli srečo pri tem. Mama je imela izredno razvit čut za varnost, kar nas je že večkrat rešilo.

Otroci in mama smo pomagali kmetom pri delu, kadar smo le mogli. Tisti dan nismo delali skupaj. Srečko je pomagal raznašati kole po vinogradu pri drugem kmetu kot matrije. Iznenada opazimo belogardiste, kako v koloni prihajajo iz grmovja. Ni nam preostalo nič drugega, kot da zbežimo v vas. Ko nas je kmetica Hudoklinova zagledala, kako tečemo čez njeno dvorišče, je takoj uganila, v kakšni stiski smo. Ukrepala je z največjo prisebnostjo. Mamo je posadila v hišo za mizo, ji v naglici zavezala svojo ruto na glavo in prednjo stresla fižol, da ga je zbirala. Majo in mene pa je potisnila v hlev

med krave. »Štregljata!« nama je prišepnila. Že so bili za nami na dvorišču kot lovski psi za divjačino. »Kje je tista ženska z otroki?!« so vpili. Stiskal sem se med krave in srce mi je butalo v glavo. Hudoklinova je mirno stala na pragu svoje hiše, se delala nevedno in jim ponujala vina, da so ga hlastno pili. Potem so zdrveli naprej skozi vas. Ko je minila nevarnost, sva stekla k mami. Še nikoli prej nisem videl mame tako blede. Roke so se ji tresle, od razburjenosti ji je šlo na bruhanje, ni pa ime-



la kaj, ker ta dan še nismo ničesar jedli. Le prisebnosti Hudoklinove, ki je do takrat nismo niti dobro poznali, smo bili lahko hvaležni, da nas niso ujeli.

Šele kasno popoldne smo izvedeli, da so ujeli Srečka. Nekdo od belogardistov ga je spoznal, ga trdo zgrabil za roko in odgnal s seboj. Za mamo je bil to velik udarec. Očitala si je, da je bila premalo previdna. Kako je sploh lahko pustila otroka samega. Jokala je in jokala. Ni je bilo moč potolažiti. Ona, ki je bila tako trdna in pogumna, je bila sedaj skoraj strta. Njeno srce je bilo ranjeno globoko, boleče in neozdravljivo. Živelja je samo za nas otroke, se bala in borila za nas kot levinja za mladiče. Tolažili smo jo in upali, da se bole kako obrnilo na bolje. To so bili njeni najtežji dnevi do takrat.

Zvedeli smo, da je Srečko zaprt v samostanu Pleterje, kjer je bila belogardistična postojanka, od tam pa so mami in očetu pošiljali sporočila, da ga bodo ubili, če se ne javita. Mama je preživljala hudo stisko, vendar je v njej zmagala razsodnost. Tu smo bili še trije, Maja, oče in jaz. Iz doline si prihajale različne navzkrižne vesti. Danes, da so ga usmrtili, in spet jutri, da ga niso. Preostalo nam je samo še upanje, da bodo sovražniki morda vsaj do štirinajstletnega otroka prizanesljivi in da se le ne bo zgodilo najhujše...

Naključje je hotelo, da so tiste dneve začeli partizani napadati samostan Pleterje. V Gorjance smo

čuli bobnenje. Upali smo, da bodo naši postojanko zavzeli in osvobodili zapornike, tudi Srečka. Zavedali pa smo se tudi, da je izid vsake bitke odvisen tudi od sreče in da nam lahko ta poruši še zadnje upanje. Partizani so napadali Pleterje nekaj dni, vendar brez uspeha. Belogardisti so se krčevito branili in dobili še pomoci iz Kostanjevice in Novega mesta. Pri tej akciji je padel med drugimi tudi očetov prijatelj Ferdo Skok, učitelj in znani predvojni športnik.

Z globoko rano v srcih smo se pomaknili naprej. Našli smo si zidanico v Završah. Med многimi, ki so bile posejane po grebenu vinorodnega hriba, je bila ta edina, ki je bila



še prazna. V vseh drugih so že stanovali begunske družine, ki so se zatekle sem iz Štajerske pred izselitvijo ali od kod drugod. Tako je v bližnji zidanici stanovavala Turkova družina, mati z osmimi otroki iz vasi Planina, kjer so ustaši v enem samem dnevu poklali vse moške, domove pa požgali.

Lastnik »naše« zidanice je bil visoki Mile z bosimi nogami v nizkih čevljih in s piskavim glasom. Gledal je drobno in se obnašal, kot da je vedno v zadregi. Kadar je jedel kruh, si je z desetimi tresočimi se prsti tlačil drobtine v usta. Doma je bil iz vasi Brateli v Žumberku, kjer so se tudi vsi vaščani pisali Bratel. Do te vasi visoko v Gorjancih je bilo tri ure hoda. Miletu pa ta razdalja ni delala nikakršnih težav, saj je po nekajkrat na teden prihajal sem. Domov je prinašal v putruhu (majhen sodček za na pleča) le po nekaj litrov vina, a znal ga je razredčiti, da ga ni prekmalu zmanjkalo. Te pijače smo bili vsakokrat deležni tudi mi.

V sobici, kjer je Miletova glava segala do stropa, je bila v kotu majhna krušna peč, miza s klopmi in stara postelja na visokih nogah. Okna so bila tako majčena, da se nam je zdelo, kot da smo prišli v hiško iz pravljice. Do tod je bilo vse lepo in prav. Ko pa smo zvečer legli v posteljo, je na nas planil roj lačnih stenic, ki so cepale celo s stropom. Kaj smo hoteli. Vso noč smo prebedeli ob petrolejki in sedeli za mizo. Zjutraj pa smo razdrli ležišče, v peči zavreli vodo in polili stenice s krompom. V postelji smo zamenjali tudi slamo. V tej mali sobici nam je življenje po dolgem času mirno steklo.

Nekega dne je mama Maji in meni zaupala svojo veliko skrivnost. Najprej nama je lepo razložila, da se na tem svetu vsaka živa stvar roditi, zvali ali vzkljije iz semena, tako kot vse

rože, ki jih imava rada. »Tudi vidva sta se rodila iz mene,« mama je rekla. Spoštljivo in polna pričakovanja sva jo gledala. Potem je vzela najine roke in jih položila na svoj obilni trebuš, ki ga do takrat nisem niti opazil. »Tu pod srcem nosim otroka, kmalu ga bom rodila. Vedita, vsaka ženska trpi, kadar rodi.« Ob teh besedah sem bil zelo vznemirjen, obenem pa ponosen, ker se mama z naročno tako resno pogovarja. Tisti trenutek sem se počutil starejšega in zelo počaščenega. Prej nisem nikoli razmisljjal, kako prihajamo na svet. Bolj sem vedel, kako ljudje umirajo. To sem videl ali slišal vsak dan. Bolj kot karkoli drugega nas je prevzemal boj za obstanek. Samo prezali smo in gledali okoli sebe, da bi pravčasno odkrili, od kod nam preži nevarnost ali smrt, od kod bodo prihrušili z orožjem tisti, ki so nas, ne vem zakaj tako smrtno sovražili.

Od tega dne dalje smo se vsi veselili in pričakovali našega dojenčka. Medtem smo iz dneva v dan pričakovali Srečka in upali, da ga bodo izpuštili. Vsa skrb za življenje je sedaj padla predvsem na mene in Majo. Mama je bila že v visoki nosečnosti. Treba je bilo skrbeti za hrano, drva, vodo in oprezovati naokoli. Po hrano sva z Majo najčešče hodila dve do tri ure daleč v dolino v Podbočje ali v Šutno. Tam smo poznali nekaj dobrih ljudi, pri katerih me ni bilo sram vprašati, ali imajo kaj krompirja ali fižola naprodaj. Denarja tako nismo imeli. Največkrat pa so me kar sami poklicali, ko sem šel mimo njihove hiše. Po kamnitih poteh sem hodil bos in z obtolčenimi prstimi. Pri Jalovčevih v Šutni ali Colarčevih v Podbočju so mi napolnili nahrbtnik, ki je bil za mojo starost in šibko postavovan prevelik in pretežak. Sploh ga nisem mogel nositi vzravnati, ker bi sam padel na hrbet. Nosil sem ga

upognjen s stisnjениmi zobmi. Pot do »doma« v Završah sem si razdelil na mnogo kratkih poti. Od tega ovinka do onega drevesa in spet od tod do naslednjega počivališča. Lažje je bilo, kadar sva šla oba. Z Majo sva

izmenoma nosila nahrbtnik. Včasih pa sem z nahrbtnikom moral tudi teči, kadar so me domačini opozorili na kakšno nevarnost, to je na belogardiste, katerih sem se zelo bal.

(Dalje)

France Bevk

Ilustr.: Božo Kos

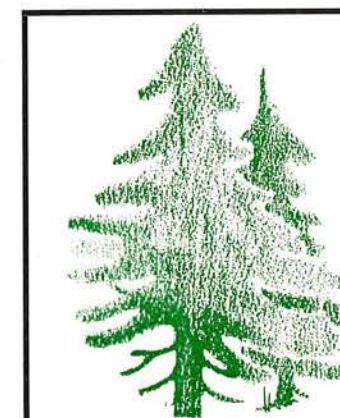
## TRIJE MODRI

Starček Gašper, sveti mož,  
z mošnjo prirožljal je,  
dahnil nam na šipe rož  
in zlata nam dal je.

Na konjiču pripekljal  
Melhior bradati,  
ta kadila nam podal  
je v posodi zlati.

In zamorec Baltazar  
na kameli črni  
mire nam podal je v dar  
v čašici srebrni.

Tiho sveti trije kralji  
so se priklonili,  
so potico nam pobrali,  
sneg so nam pustili.



VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN  
USPEHOV POLNO NOVO LETO 1981  
VSEM ŠOLARJEM, STARŠEM, UČI-  
TELJEM, SODELAVCEM IN SOTRUD-  
NIKOM.

ŽELI GALEB

# Lastovica in jelka

Na strehi vrh dimnika se je lastovica sunkoma prebudila. Okrog nje se je valil črn, gost dim. Dušil jo je in skelel v očeh. Ustrašila se je.

— Kje sem? — se je vprašala. Čutila se je težko, kot da je iz kamna. Dolgo, zelo dolgo je morala spati, ker robovi dimnika so bili obrobjeni s snegom in na nebu so blesteli zvezde, med tem ko je bilo jutro, ko je priletela na streho. Pogledala je v dimnik. Na dnu je tlel komaj prižgan kup polen, ki so prasketala in iz njih je vel oster, dušljiv vonj.

— Zadušilo me bo, a kljub temu se ne morem oddaljiti... Brrr! Kako je zunaj mraz! Če bi le mogla, bi se vtihotapila v hišo. Poskušala bom... Da le ne bi omedlela!

Oprezno se je spustila navzdol ob steni dimnika, ki je bil, na srečo, precej širok, in zdrsnila je na tla. Še nekaj korakov in znašla se je, vsa omamljena, v velikem prostoru. Na sredi je stala košata jelka, vsa razsvetljena in lesketajoča v čudovitih, srebrnih, zlatih in barvnih okraskih.

— Kaj sanjam?... Meni se blede... Kaj se godi? Kakšen čuden praznik se pripravlja? — je mrmlala lastovica. — Še nikoli nisem čula, da bi v hiši rasla jelka.

Tedaj jo je drevesce zagledalo. Stegnilo je proti njej najlepšo vejo in vzkliknilo:

— Ali je mogoče, da si res ti, ljuba lastovica? Kakšno prijetno presenečenje, prav na ta večer! In v zimi?

— Jelka, tudi moje iznenadenje ni manjše od tvojega!

— Videla sem te odleteti nekega jesenskega dne s twojo družino in prijatelji, — je nadaljevala jelka. — Od tedaj sem večkrat mislila nate in si govorila: »Sedaj morajo biti že zelo daleč, morda že na drugem koncu sveta in lastovica je že pozabila na jelko, na kateri je posedala v poletnih dneh in ji ščebetala zgodobice.«

— Res je, — je odgovorila lastovica. — Odpotovala sem — je vdihnila, — a nisem več zmogla take daljave. Prestara sem. Kmalu po vzletu sem omagala in morala sem se vrniti. Dolgo sem letela in večkrat počivala, preden sem zagledala znani kraj. Sedla sem na streho in našla zavetje na dimniku. Bila sem do kraja izčrpana in v trenutku sem zaspala. Prebudil me je dušljiv dim. Nisem vedela kaj storiti in sem se po dimniku spustila dol. In sedaj sem tukaj.

— Prav si naredila, boljšega zavetja bi si ne mogla najti. Tu bivajo prijazni ljudje, ki ljubijo živali in rastline, ne bodo ti nič žalega storili. Nasprotno! Tu boš v miru in na toplem prezimila ter počakala, da se tvoji vrnejo. Do pomladni bodo ti dobrí ljudje skrbeli zate.

— Toda tvoje noge so uklenili v lonec? — je pripomnila lastovica.

— Nikakor, — je odgovorila jelka. — Ta veliki zaboj napolnjen z

zemljo ni nobena ječa, kvečjemu me ščiti, in ko bodo prazniki mimo, me bodo zopet postavili s koreninami vred na vrt v mojo gredo. A ne stoj tam vsa potrta, zleti name in si poišči udobno vejo, da se odpociješ. Če si lačna, boš na mojih vejah tudi kaj našla za tvoj sestradanji želodček.

Medtem ko bova čakali na družino, ki bo kmalu prišla, ti bom pripovedovala o velikem prazniku, za katerega so me tako lepo okrasili.



# PIKI

Piki je prelepa bela papiga. Kar stasita je. Na glavici ima štrleč čopek. Nasrši ga močno, posebno kadar jo kaj razhuditi. Na ličku ima dva rdeča kolobarčka. Stanuje v prostorni gajbici, če se ji zahoče, pa se včasih tudi spreletava kar po kuhi. Tedaj jo lovimo vsi, ujeti pa je ne more nihče. Niti najslajše besede je ne zvabijo več v gajbico. Pač pa solata! Med paličice gajbice zataknemo listič sočne solate in tedaj se Piki takoj zakadi nad njo. Solata mu je namreč isto kar otročkom žvezčilni gumi. Ko se gosti s solato, sede seveda na paličico v gajbi in tedaj brž zapremo njena vratca. Tedaj Piki ne more več iz gajbe in je tako besen na nas, da bi mu čopek skoro zaštrrel pod strop, če bi bil seveda tako velik. Tedaj si izmisli kaj čudno maščevanje: ko mu ponovno odpremo kletko, sfrči pri priči na mojo glavo, jame mi mršiti lase, nato jih pa še popuka drugega za drugim. Pa to še ni vse! Če zagleda kak čez stol obešen suknič, sede kar na prvi gumb in toliko časa grizlja sukanec, ki drži ta gumb, da gumb odpade in se zakotali kod ve kam. Potem Pikiha kajpak spet s solato zvabimo v gajbico in hitro zapremo vratca. Pikiju se s tem seveda hudo zamerimo in vrešči na nas kot jesihar, čopek pa se mu grozeče nasrši. Končno se nam Piki zasmili in ga spet izpustimo na prostost.



Toda srboritež naše velikodušnosti nič ne ceni. Nasprotno: še bolj divje nam ruje lase in grize sukanec na gumbih, Tega seveda ne smemo več dolgo tvegati, sicer bomo še vsi plešasti in brez gumbov! Malo ga za kazen okrcamo po repku, potem ga pa spet zapremo v gajbico in dolgo ne izpustimo več iz nje. Užaljeno nas nekaj časa prebada z očmi, nato se razžalosti in zdi se nam, kot bi se hotel jokati. Tedaj se nam resnično zasmili, nataknemo si na glave klobuke in kape, da ne more priti do las, oblečemo se v take halje, ki nimajo gumbov, nato pa Pikiha izpustimo. Piki se hoče seveda takoj spraviti nad lase in gumbe, a ko jih ne najde, sfrči v gajbico, obrne se z repom proti nam, užaljeno občepi na svoji paličici in noče več iz kletke... Kdo bi se pa tudi menil za krušteže, ki ubogemu Pikiju še las in gumbov ne privoščijo!



# Opolnoči

Zadnje ure v starem letu  
prav veselo je na svetu.  
Čaše bomo napolnili.  
Novo leto si voščili.

Ko polnočna ura bije,  
glej, utrinek zlat zasije;  
kdor ga ujame v prašno vrečo,  
leto vse imel bo srečo!

Valentin Polanšek,  
Ilustr.: Jelka Reichman

# PTIČKE

Ptička lačna v snegu prosi:  
»Oh, drobtinic nam natrosi!  
Tako dolgo že zmrzujem,  
noč in dan gladujem!«

Revka tam na veji čaka,  
vsa se trese in zaplaka.  
Drugo jutro pa na bregu  
mrtva že počiva v snegu.

Mi pa hišico imamo,  
vanjo zrnja in drobtinic damo.  
Ptičke lačne vanjo prilete,  
vigredi pa hvalo žvrgole.



# SONCE, OGREJ ME!

Fi, fjun, ššš! je zapihal jesenski venter.

»Bu-bu-bu,« je zastokala dobra črna zemlja. »Opleli so me, zrahljali, poželi pšenico, me preorali v brazde. Kako trudna sem, bratec veter. Dovolj mi je moče, krompir bo segnil in sladka koruza se noče odpreti. Veter! Soncu povej, naj me še ogreje. Pojdi, preženi mi dež, žarke pripelji.«

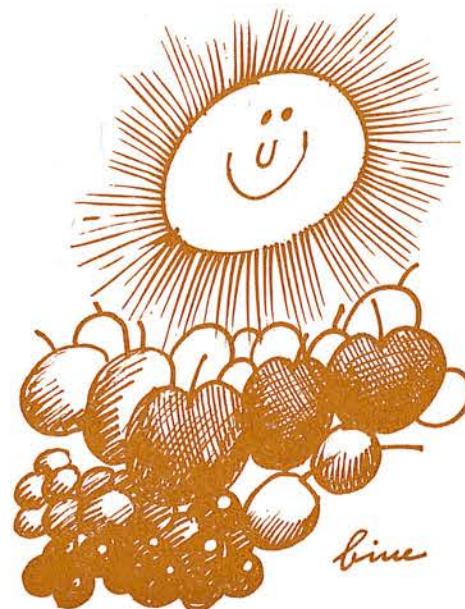
In izza oblakov, ki jih je veter počasi raztepel, je zaspano pridrsalo sonce.

»Veter, kaj zavijaš?« ga je vpraskalo sonce. »Zemlja zakaj stokaš?«

»Ššš, sonce, nasmejano sonce, toplo sonce,« je zapihal veter, »fi, fjun, zemlja se je napila dežja. Jesen je tu. Le urno raznesi še žarke po polijih, vrtovih, travnikih in logih.«

Veter je završal in potresel veje, polne še kislega sadja.

»Oj, sonce! Zarumeni koruzo!« je komaj slišno moledovala dobra, črna zemlja. »Osladkaj še grozdje, napolnila sem ga s sokom. Pordeči sadje, kislo je še in repa se mora modriti. Lačni so moji prijatelji, najesti se



hočajo še pred mrazom: zajci na polju in jazbeci v brazdah, škorci kriлатi in polhi na bukvah.«

In rumeno sonce je grelo, vstajalo pozno in zrlo na trudno zemljo. Živali pa so se gostile z njenimi plodovi!

Danilo Gorinšek

## DECEMBER

Poljane puste so, zaspene,  
po njih podē se lačne vrane,  
zdaj prihiteli bedi ptiči  
bodo z nebá — snega kosmiči...  
Mi pa prijetno božičujmo,  
se leta novega radujmo!

# BREZJE

Veste, otroci, tam, kjer sem jaz doma, je polno temnih gozdov. Smreke rastejo tam, bori, bukve in kostanji.

A blizu vasice Brezje rastejo ob robu velikega, temnega gozda bele breze. Vse polno jih je — toliko, da kar vid jemlje, če sije sonce na njih bela debla.



Kako so prišle vse te bele, vitke breze ravno sem? To vam hočem povediti. Povedati vam hočem staro pravljico tega kraja, kakor sem jo čula sama. Poslušajte:

V lepih majskeh nočeh, kadar sije polna luna, plešejo drevesa. Vsa vit-

ka, mlada drevesa oblečejo bele oblekce in se zbirajo na velikih travnikih, kjer ob šumenu potočka raja do zore. Vso noč smejo plesati — a ob zori morajo biti zopet na svojem mestu — tako veli strogi ukaz: nikjer zapisan, a od vseh pripoznan.

Zopet se je rodila topla majska noč. Polna in čista je stala luna na temnem nebu, veselo je žuborel potoček, sladko in opojno je dišalo po livadi.

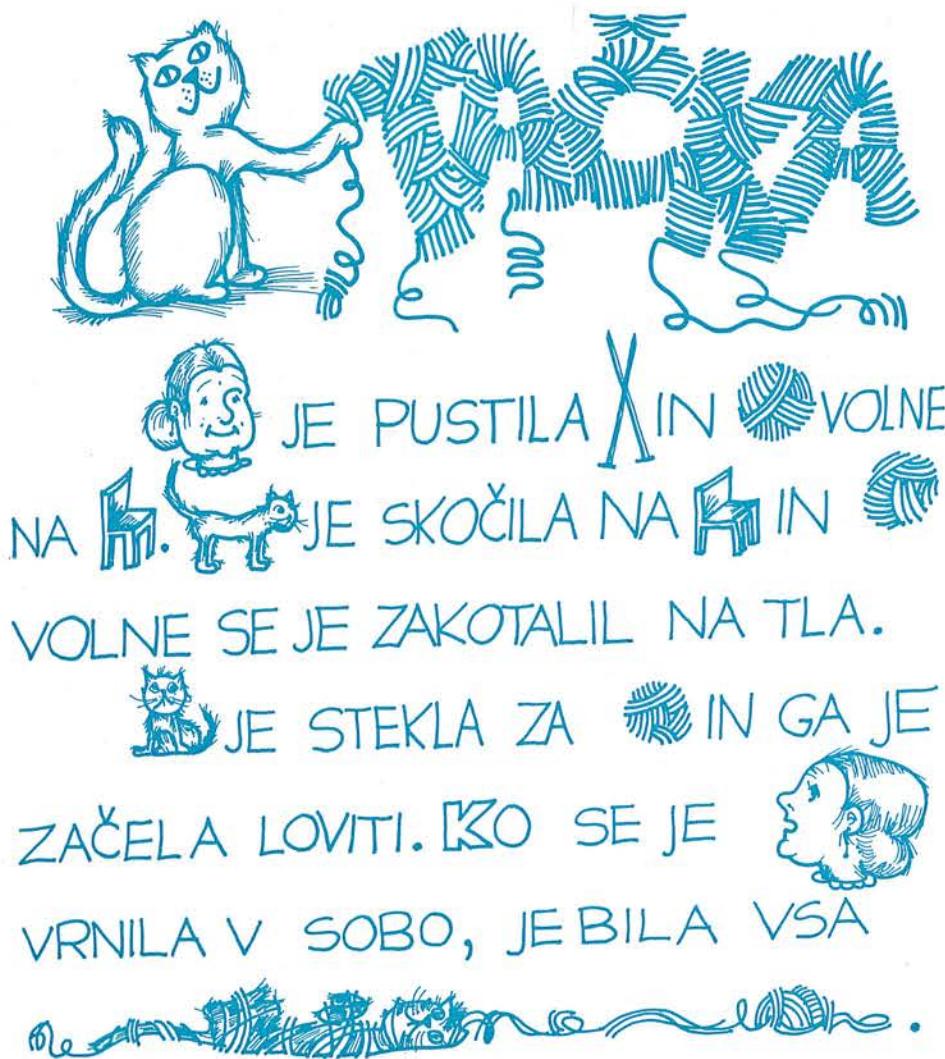
In mlada drevesca so plesala. Plešala so svoje prastare plese, zibala se sem in tja ter veselo šumela z zelenimi vejicami. Plesala so drevesa, plesala in plesala in se niso mogla naužiti rajanja.

A čas je potekal. Že so bledeli lunini žarki, že je vetrič svarilno zapihal — in drevesce za drevescem je odhitelo domov ter naglo odvrglo belo oblačilce, ki je kot meglica splaval kvišku.

Vsa drevesca so že odhitela — le breze so rajale in rajale in niso hoteli poslušati vetrčka, ki jih je vedno ostreje priganjal k odhodu.

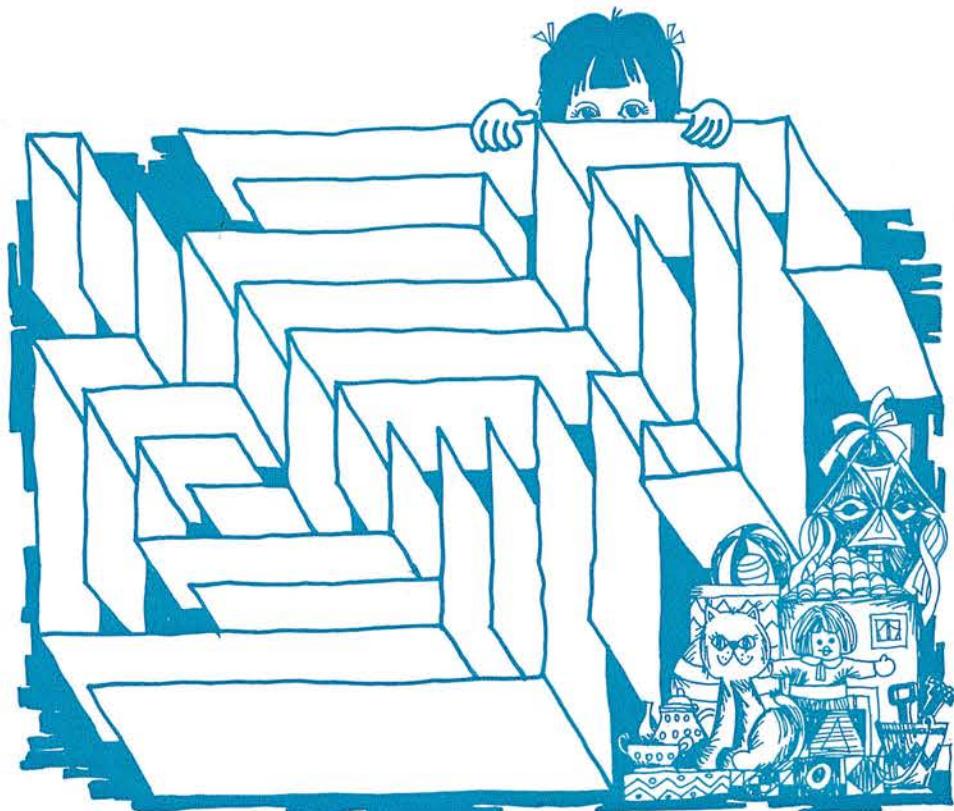
Tedaj je zapel petelin — in breze so otrple obstale na mestu, ki ga nikdar več niso mogle zapustiti.

Še danes stoje tam v svojih belih plesnih oblekah, v katerih ne bodo smeles nikdar več plesati — in njih nežno zeleno listje trepeče pod težko zavestjo, da so kaznovane.



# LABIRINT

Miklavž je prinesel Petrici mnogo igrač.  
Pomagajmo ji do njih!



# LENI PES

KUŽE JE POZIMI ZELO ZMRZOVAL. OBLJUBIL JE TOREJ, DA SI KOJ, KO BI GORKEJE POSTALO, NAPRAVI KOČO. KO PA PRIDE POLETJE, REČE: »ŠE V KOŽI MI JE PREVROČE, KAJ BI SI ŠE KOČO NAPRAVLJAL?«

TAKO TUDI RAVNA; PO GORKOTI PA JE PRIŠLA ZOPET HUDA ZIMA – IN KUŽE ZOPET ZMRZUJE.

TAK JE VSAK LENUH IN TAKO SE TUDI VSAKEMU LENUHU GODI.

Franci Lakovič

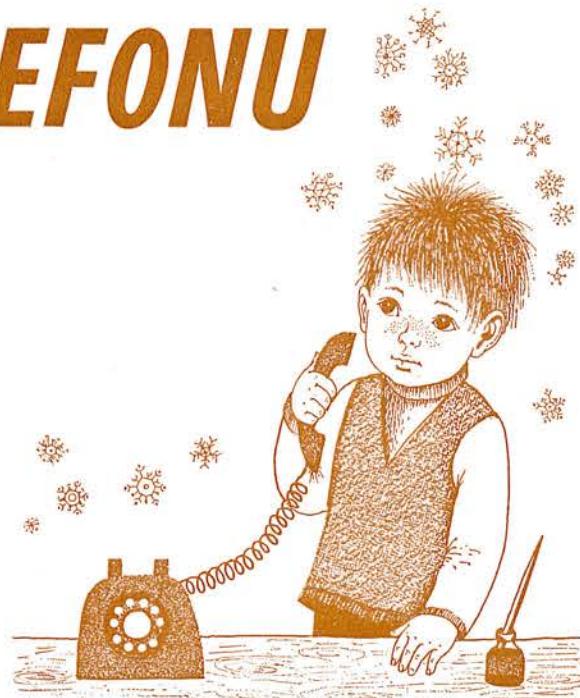
Ilustr.: Jelka Reichman

# PO TELEFONU

Dobro jutro, je tam Zima?  
Tu je Peter Bistroglav.  
Že skrbi me in zanima,  
kdaj bo prvi sneg zapal.

Rad na grič bi se povpel  
in se spustil po strmini,  
res te, tetka, bom vesel,  
ne oklevaj, brž odrini!

Pa prinesi nam snega,  
naj ga mete striček Veter!  
Res hvaležen iz srca  
vedno ti bo zvesti Peter.



2. POIMENOVANE ŠOLE - Jožef Štanta je maturiral na učiteljišču v Kopru leta 1908. Bil je odličen pevovodja in je znal igrati več glasbil. Vodil je vaški mešani pevski zbor. Vadil je tudi cerkvenjak v vinogradništvu, sadjarstvu in čebelarstvu. Na sliki: marmornata plošča na pročelju šole v Medji vasi.

1. POIMENOVANE ŠOLE - Osnovno šolo v Medji vasi so poimenovali 7. aprila 1979 po učitelju Jožefu Štanti. Jožef Štanta se je rodil 22. aprila 1887 v Mirnu pri Gorici. Dolgo let je učil v Medji vasi in tam tudi umrl 5. maja 1915. Pokopan je pred staro cerkvijo v Štivanu. Na sliki: poslopje osnovne šole Jožef Štanta v Medji vasi.

4. POIMENOVANE ŠOLE - Že kot sedemnajstletnik je moral Stanko Gruden v »Battaglione speciale« v južno Italijo. Po razpadu italijanske vojske septembra 1943 se je vrnil na Kras in odšel v partizane. Najprej je bil borec Kosovelove brigade, pozneje pa je bil vključen v Tržaški varnostni bataljon. Poleti 1944 so ga SS-ovci ujeli in zaprli v Rižarno. Od tam je zbežal in se vrnil v partizane. Na sliki: doprsni bronasti kip pred šolo.

3. POIMENOVANE ŠOLE - Slovesnost poimenovanja šempoljske osnovne šole po padlem partizanskem junaku Stanku Grudnu je bila 6. maja 1979. Stanko Gruden - Streli (ilegalno partizansko ime) je padel v Borštu pri Dolini pod rafali SS-ovskih mitraljezov v trenutku, ko je jurišal iz obkoljenega bunkerja. Poleg njega sta padla še dva partizana. Na sliki: stavba osnovne šole Stanko Gruden v Šempolju.

6. POIMENOVANE ŠOLE - Bevk je opravil učiteljišče v Kopru. Učil je le tri leta. Potem se je ukvarjal z urejanjem raznih listov in revij, s časnikarstvom in še zlasti s pisanjem knjig. Fašisti so ga stalno preganjali. Leta 1943 je šel v partizane in prevzel skrb za obnovo slovenskih šol na Primorskem. Po vojni je bil tudi predsednik Narodnoosvobodilnega odbora v Trstu. Na sliki: doprsni bronasti kip na dvorišču openske šole.

5. POIMENOVANE ŠOLE - Opensko osnovno šolo so slovesno poimenovali 20. maja 1979 po pisatelju Francetu Bevkiju. Bevk se je rodil 17. septembra 1890 v Zakočji pri Cerknem. Umrl je v Ljubljani 17. septembra 1970, ko je ravno dovršil 80 let. Pokopan je v Solkanu. Napisal je preko 130 knjižnih del, od katerih je dovršen del mladinskih povedi. Na sliki: osnovna šola France Bevk na Opčinah.

8. POIMENOVANE ŠOLE - Jože Srebrnič je bil izvoljen leta 1924 za komunističnega poslanca v rimski parlament. Pogumno se je boril za pravice delavcev in proti preganjaju Slovencev v Italiji. Zato so ga fašisti po razpustu parlamenta zaprli. V presledkih je prebil nad 17 let zapora in konfinacije. Leta 1943, čeravno šestdesetletnik, se je vključil v Osvobodilno fronto in vnesto deloval do smrti. Proglašen je za narodnega heroja. Na sliki: bronasti kip in marmornata plošča na pročelju šole.

7. POIMENOVANE ŠOLE - 24. junija 1979 je bila poimenovana osnovna šola v Gabrovcu po poslancu Jožetu Srebrniču. Rodil se je leta 1884 v Solkanu. 11. julija 1944 se je udeležil tajnega setanka Osvobodilne fronte na dogovorenem kraju v Brdih. Nazaj grede, poноči, med prehodom čez deročo Sočo z gumijastim čolnom, je utonil skupno s tremi tovariši. Na sliki: osnovna šola Jože Srebrnič v Gabrovcu.



2. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Občinska palača na Travniku.

1. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Sedež prefekture na Travniku.

4. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Deželni avditorij in sedež deželne uprave v ulici Roma.

3. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Podkrajinska palača na Korzu Italia.

6. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Sedež trgovinske zbornice v ulici Crispi.

5. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Palača glavne pošte na Korzu Verdi.

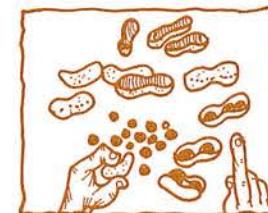
8. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Palača zavoda za socialno skrbstvo na Travniku.

7. UPRAVNE PALAČE V GORICI - Sodna palača v ulici Sauro.



# Kikiriki ali ameriški lešniki

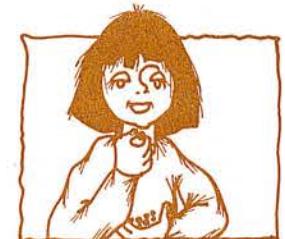
Kupi vrčko ameriških lešnikov!



Wyberi najlepše in jih parljivo odpri.

Yederce pa pojey!

Pobarvaj lupino z živimi barvami, nato jih ponovno xalepi z nitko vred. Clastala bo lepa ogrlica.





Vojan Tihomir Arhar

# RAKETE IN PETARDE

Pričakovanje Novega leta je vedno nekoliko razburljivo. Pripravljamo novoletne jelke, krasimo jih z mavrično lesketajočimi se obeski, opremljamo jih z navadnimi ali utripajočimi električnimi lučkami. Ko gremo od doma ali spat, moramo električne lučke ali svečke izklipiti. Le tako smo lahko brez skrbi.

Vrhunec vseh doživetij nastopi na silvestrovo, ko čujemo do polnoči, da bi v slovesnem in razigranem vzdušju pričakali enkratni prihod novega leta.

Ponekod se je udomačila navada, da proslavljajo začetek nove koledarske letnice z gromovitim pokanjem. Prižigajo kupljene petarde ali pa petarde, ki jih posamezniki s pomočjo karbida ali drugih snovi naradijo kar sami. Čim glasneje se razpočijo petarde, tem večje je veselje, spremljano s huronskim vpitjem. Žal pa se vsi ne zavedajo, da utegne biti takšno početje tudi nevarno, zlasti še za mlajše. Tudi pri tej reči previdnost ni odveč, čeprav v poplavi splošnega veselja malokdo pomisli nanjo.

To, kar smo povedali o petardah, velja tudi za svetlobne rakete. Menda so jih izumili Kitajci ali Indijci. Za pravilno ravnanje s svetlobnimi raketami in praviljično lepimi ognjemeti (bengaličnimi ognji) so zares usposobljeni samo strokovnjaki, ki jim pravimo pirotehniki ali z domačo besedo ognjarji. Ti može so temeljito poučeni o tem,

kako potekajo postopki izgorevanja vnetljivih in eksplozivnih snovi. Zato tudi vedo, kako je treba ravnati s temi kemikalijami.

Zažiganje beložarečih, modrih, rdečih, rumenih in zelenih raket ter veličastnih ognjemetov lahko v nevečih rokah pripelje do nezaželenih posledic, zlasti še na deželi, kjer so skednji do vrha naloženi z mrvo, kjer ne manjka kozolcev, s slamo kritih kolib, drvarnic s pripravljenou kurjavou, šup in podobnega. Ena sama svetlobna raka, ki je iz kdo ve kakšnih vzrokov krenila s svoje poti, lahko na nepravem kraju povzroči hud požar.



Dušan Jelinčič

## Naravne lepote ameriških narodnih parkov

Prostrane Združene države Amerike imajo na svoj zemlji toliko naravnih lepot kot malokatera država na svetu. Prostrana gorovja, gozdovi, reke, morja se izmenjujejo z ravninami, puščavami, goličavami, kanjoni, tako da je pokrajina skoraj sanjska. Da bi zavarovali te lepote, so v Ameriki ustanovili narodne parke v tistih krajih, kjer so te naravne lepote najbolj vidne, razkošne in najbolj mogočne. V takih naravnih parkih ne smejo obiskovalci premakniti niti kamna ob cesti ali utrgati rože na travniku, kaj šele zidati ali pa ustvarjati naselja. Le tako se bodo ta naravna čuda ohranila.

V Ameriki sem obiskal več naravnih parkov, najbolj pa mi je ostal v spominu mogočen park Yellowstone v zvezni državi Wyoming, nekje v osrčju ZDA. Tukaj se je narava razbohotila v vsej svoji svečanosti. Poleg lepih rek, jezer, gora in gozdov so za naravni park Yellowstone najbolj značilni gejzirji, topli vrelci, ki se nahajajo na vseh koncih in krajinah tega parka. Le-te takoj spoznaš po značilnih visokih stebrih dima, ki se dvigajo od vsepovsod. Tam, kjer je dim, tam je topel vrelec! Vsi taki gejzirji so si med sabo različni, saj eni bruhajo vrelo vodo skoraj kot vodometi, drugi bruhajo iz osrčja zemlje samo paro, spet drugi stalno pljuskajo na površini, kot bi se nekaj kuhalo v vreli vodi. Poleg vode se tu »kuha« tudi blato vseh barv, od rumenega, ki vsebuje žveplo, pa do sivega, rjavega, zelenega, plavega ter še drugih barv, odvisno pač od rudnin, ki jih vsebuje. Ko smo hodili po taki pokrajini, iz katere brizga in pljuska od vsepovsod, se je zdelo, kot da se sprehajamo



po Dantjevem peku, saj so dim, vrelci in megla, ki so jo povzročali le-ti, ustvarjali prav značilno pokrajino, ki je ne vidiš nikjer na svetu.

V tem naravnem parku sem si v lepi mednarodni družbi Francoza, Nemca, Japanca ter še prijatelja, s katerim sem potoval po Ameriki, ogledal gejzir, imenovan Old Faithful, ki ima največji »vodomet« na svetu: kar 50 metrov. Ko pa se »razjazi«, brizga vodo celo 60 ali 70 metrov visoko, to pa opravlja točno vsakih 51 minut.

V teh parkih je tudi značilno, da se živali vseh vrst, od srn pa do bivolov in medvedov, mirno sprehajajo po parku, ne da bi jih kdo motil. Nasprotno, večkrat te srne same prisilijo, da ustaviš avto in »zahtevajo«

hrano, prijazni turisti pa jih rade volje po-gostijo, čeprav je to prepovedano, saj se je že večkrat zgodilo, da je bila hrana pokvarjena.

Drugi lepi narodni park, ki sem ga v Ameriki obiskal, je park Yosemity v Kaliforniji, oddaljen približno sto kilometrov od San Francisca. Značilnost tega parka, poleg lepih rek, slapov in gozdov, so izredno strme stene, po katerih alpinisti celo plezajo. V tem nacionalnem parku se dviga gora El Capitan s svojo znamenito steno sedme stopnje, torej najteže, kar je mogoče dobiti v alpinizmu. Stena je sicer visoka le kakih 300 metrov, a je vendar tako težko dostopna, da jo je le malokdo do sedaj preplezal. To pa so storili pred nekaj leti tudi slovenski plezalci, ki spadajo med najboljše na svetu. Druga taka znamenita stena je Half Dome ter še mnoge, mnoge druge, ki so gladke kot marmor in strme kot kak nebotičnik. Druga



važna značilnost Yosemitija so velikanska drevesa, sekvoje, od katerih je bila ena tako visoka in široka, da so skoznjo zvrtili predor... in ji skrajšali življenje za nekaj sto let! Še bi lahko našteval lepote ameriških naravnih parkov, ki jih je toliko. Narava je bila zelo radodarna s to državo, vendar mislim, da je tisto, kar sem opisal, dovolj nazorno za prikaz lepot ameriške pokrajine.

Danilo Gorinšek



Ilustr.: Božo Kos

## Snededežev teden

V ponedeljek tri potice  
snedež sné — to se sladi!  
V torek speče jerebice,  
z njimi se na moč gosti.

Sreda-boba polna skleda,  
mastna, da se kar cedí,  
a v četrtek mleka, meda  
lačni golt si zaželi.

V petek treba pujsa klati,  
z njim pa se tako mastí,  
da v soboto noče vstati,  
v postelji kar obleži...

ko v nedeljo se razpoči,  
kot balon se razleti,  
kdo za njim le solze toči,  
kdo za njim se žalosti?

ustaviti na prekmurskih ravninah. Toliko, da si odpočije. Nadaljevala bo pot tja daleč na jug. Štorklji se ni mudilo. Še nekaj časa bo ostala in nato se bo odpravila tudi ona. Preveč zgovorna res ni bila za klepetavo štorkljo. Žličarka je stopicala naokoli in, ko si je dobro očistila perje, se je napotila na plitvino. Brskala je po pesku, preobračala kamenčke in že našla kak zalogaj. Seveda, štorklji ni hotela pred kljun. Sicer pa sta se lahko obe sosedji do sitega najedli. Ribice, ki so švigale po plitvi vodi, so bile prepočasne, da bi jima ubežale. Ko se je sonce pomaknilo proti zahodu, se je z močnimi zamahi kril dvignila v zrak tudi žličarka, zarisala krog in odletela v daljavo.



Vlado Firm  
Ilustr.: Ive Šubic

## ŽLIČARKA



## ŠOJA

V bukovem gozdu, kjer je tu in tam sa-meval kak hrast, je bilo prijetno hladno. Ptičje petje se je izgubljalo v topljem vetru, ki je opletal okoli drevesnih krošenj. Po vlažnem listju ob potoku, ki je žuborel po strmini, se je plazil močerad, prav počasi, da ne bi prehitel polža, ki je nosil s seboj hišico. Vedno prešerna gozdna gizdalinka



Prek prekmurskih ravnin je pihljal suh veter. Droben sivkastorumen prah, ki ga je nosil s seboj, je legal na ravnino. Ob reki so se prav počasi, kot bi razmišljala o starih dobrih časih, vrtela kolesa edinega mlina daleč naokoli, počasi, prav počasi, da bi ne prehitela časa, ki je tudi mlinu napovedoval starost in pozabo. Na obrežju je v plitvi vodi brskala štorklja, kdaj pa kdaj zamahnila s krili in pritegnila eno nogo. V zraku nad njo je zašumelo. V njeni bližini je pristala dolgokljuna, skoraj bela žličarka. S pogledom je ošvrknila štorkljo, ki se ni prav nič zmenila zanjo. Žličarko je čakala še dolga pot. Le za kratek čas se je hotela

šoja pa se je spreletavala od drevesa do drevesa. Zdaj je zaškripala, zdaj zaživžgal in spet oponašala drugega pernatega pverca. Po deblu je plezala veverica. Kar je šoja zavreščala in veverice že ni bilo več. Njenega opozorila ni bilo pustiti vnemar. Kdo ve, kaj je zalezovalo malo veverico. Šoja je opozarjala. Na robu gozda se je na bukovih veji pozibavalna nastavljeni limanica. Nastavil jo je poreden fantič. Ujeti je hotel šojo in jo ponesti domov, da jo nauči govoriti. Tako bi ji vzel prostost in igriki lesk njenih oči. Nikoli bi je ne naučil govoriti.

Vojan Tihomir Arhar

Prazne marnje so bile to. Šoja je sedla prav na bukev, kjer je bila nastavljen past. Skaljala je z veje na vejo in že se je z nožicami le rahlo dotaknila limanice. Zaprhatala je in zavreščala. S perutmi se je še ni dotaknila. Zaplahutala je in se odlepila. Zbegana je zapustila bukov gozd in odletela v gozdove, ki so preraščali brižne hribe. Še nekaj dni je ne bo nazaj, tako se je prestrašila. Fantič je pregnal njo, šojo, ki je v bukovem gozdu skrbela za varnost in živahnost. Toda pozabila bo, morda bo pozabil na limanice tudi poredni fantič!

Ilustr.: Božo Kos

## ANTARKTIKA

Na antarktični celini  
so natarkarji — pingvini.

V restavraciji NAD LEDOM  
čaj dobite — s sladoledom.

Tjulenj poje sevdalinko,  
vmes pa plešejo — snežinke...



Lojze Abram

## V novo smučarsko sezono

Zima je že krepko potrkala na naše duri in njen stalni spremjevalec sneg je pobil tudi naše kraje tja do morske obale, čeprav se tu ni dolgo obdržal. Sneg in zima nas zato vabita v novo smučarsko sezono in mislim, da so le redki med vami, ki niso še okusili opojnosti veselega smučanja po strmih in manj strmih zasneženih progah. Zato smatram, da ste izkoristili priložnosti, ki vam jih nudijo naša športna in planinska društva, in se že podali v tečaje na snegu. Slovensko planinsko društvo v Trstu je s smučarskimi tečaji pričelo že prve dni decembra na Zoncolanu, Smučarski klub »Devin«, ki svoje člane usmerja predvsem v smučarski tek, je prav tako začel s tečaji na Trbižu. In tu sta še društvo »Mladina« iz Križa in Slovensko planinsko društvo iz Gorice, ki tudi prirejata smučarske tečaje za mlade in stare.

Ta naša društva skrbe za razvedrilo in zdrav šport svojih članov in tečajnikov in sedaj je prava prilika, zlasti za najmlajše. Počitnice so pred durmi, zato boste lahko že v prihodnjih dneh preiskušali svoje veščine na snegu in marsikdo se bo spuščal po zasneženih pobočjih, nekateri pa se bodo podili po tekaških progah. Smučanje in smučarski tek pomenita gibanje, zdravje in dobro počutje. Če le morete, izkoristite ugodnosti, ki jih ponuja zimski čas.

Vendar pozor! Veselje in razigranost trajata do tedaj, dokler se ne pripeti kaj hudega. Zato bodite previdni. Lepo se je spuščati po zasneženih progah, toda pa-



ziti je treba tudi na nevarnosti. Zato previdno na sneg, in če niste dovolj treinirani in telesno utrjeni, je bolje, da ob prvih znakih utrujenosti zapustite snežne poljane. Bolje je odpočeti se in si nabrat novih moči za naslednji dan kot, v najhujšem slučaju, obležati v snegu s polomljeno nogo ali roko. V takem primeru ni več veselja in brezskrbnega smučanja, temveč so le bolečine in ležanje na bolniški postelji, prav v času, ko je na snegu najlepše.

Dobro premislite! Če si pravi športnik in smučar, ne precenjuj svojih moči. Pravocasno nehaj, ker je pred teboj še vsa zimska sezona, da se lahko nasmučaš in naužiješ prelepih trenutkov na snegu.

Marij Čuk

# Prijetno praznično branje

Zakorakali smo med praznike, zato mora biti tokrat naša rubrika tudi praznična. Kako pa naj bo praznična? Ni druge pomoci, kot da izberem dve knjige, ki sta zares lepi, dobri, kakovostni in še kaj — skratka praznični. Ena je **PA MI VERJAMETE**, ki



prinaša izbor pesmic jugoslovenskih avtorjev za otroke in mladino. Pa prisluhnimo eni izmed teh:

Kaj delata  
ata in mama,  
kadar zakleneta vrata?  
Babica pravi,  
da pišeta štorklji,  
naj mi prinese brata.  
Kaj vedo štorklje  
o mojem bratu?!  
Ne verjamem v ptice,  
jaz verjamem atu.



Eduard Petička  
**STARE GRŠKE BAJKE**

No vidite, to je le ena izmed tolikih duhovitih pesmic v tej knjigi, ki pa prinaša tudi drugačna besedila, z drugačnim stilom in vsebino. In poglejte, tudi sam sem se ob prebiranju teh pesmi zabaval, tako da lahko svetujete tudi svojim staršem, naj jo vzamejo v roke ter prebirajo poezijo sebi in vam.

Druga knjiga, o kateri mislim spregovoriti, nosi naslov **STARE GRŠKE BAJKE**. Tu boste našli zgodbe starih grških pisateljev, pa ne samo teh, saj so tudi tiste bajke, ki so nastale med ljudstvom in nimajo zapisanega svojega avtorja. Zvedeli boste, kako so v starih časih govorili o vesoljnem potopu, kako so govorili o Ikarusu, ki je skušal leteti kot ptice, pa še marsikaj takega, kar vas bo popeljalo v oblake in kraljestvo fantazije ter čudežnih reči.

Pa da ne pozabim, vsem želim prav prijetne praznike in seveda — srečno v novo leto.

Prav rad bi spet kmalu šel na podoben izlet.

DAVID (drugi razred):

Lahko rečem, da sem se na tem izletu zares zelo zabaval. Najlepše je bilo tekmovanje v Čamporah. Tudi sam sem se udeležil poligona. Še več takih izletov si želim.

DAVID (tretji razred):

Všeč mi je bil ta nedeljski izlet, predvsem zaradi poligona. Zelo sem se zabaval in spoznal sem veliko novih prijateljev. Najlepše mi je bilo na tekmovanju v Čamporah, kot sem že prej povedal. Rad bi šel na take izlete, kajti na tem sem se res dobro počutil.

TOSCA (četrти razred):

O nedeljskem izletu lahko povem to, da sem se lepo imela in da sem spoznala veliko novih prijateljev. V tako veliki družbi mi je bilo zelo prijetno. Najlepši del izleta pa je bil zame ogled našega novega Šolskega centra. Takih izletov si seveda želim še več.

MARKO (četrти razred):

Rekel bi, da smo preveč hodili in da je bil velik živjav. Toda kljub temu, da je bilo toliko otrok, ni bilo nevšečnosti. Lep izlet je bil to, zelo sem se zabaval, zlasti pri igrah s prijatelji. Najlepše pa mi je bilo takrat, ko smo dospeli v Solski center. Tam smo se igrali vojake. Še več podobnih izletov si želim, saj sem se v tako veliki družbi počutil zelo lepo.

VLADIMIRA (četrти razred):

Misljam, da je nedeljski izlet dobro uspel. Zelo lepo sem se imela, saj sem se srečala s svojimi starimi prijatelji. Lepo je bilo v vrtcu v Čamporah, kjer smo se lahko igrali. Zelo rada bi se še udeležila podobnih izletov. Rada sem v družbi, prav zato sem se na tem izletu dobro počutila.

MARCO (četrти razred):

Izlet mi je bil všeč. Zabaval sem se, čeprav smo precej hodili. Najraje sem tekmoval v poligonu. Moj brat se je izkazal, saj je zasedel četrto mesto. Rad bi, da bi bilo takih izletov še več.

V nedeljo smo šli na izlet v Milje. Zbrali smo se na trgu Stare Mitnice. Od tam smo se odpeljali z avtobusom v Milje. Na avtobusni postaji so nas že čakali otroci iz Milje. Prišli so tudi nekateri vodiči in skupaj smo šli na trg, kjer je občinska palača. Tam stoji tudi miljska cerkev. Neki vodič nas je slikal. Potem smo si ogledali še druge zanimivosti. Videli smo si obok, na katerem je izklesan lev z odprtou knjigo. Lev je beneški znak, odprta knjiga je pomenila priateljstvo. Nato smo se povzpeli na hrib



## Dragi šolarji!

**V tej številki objavljamo še preostale dopise o izletu v Miljske hribe. Tu pa so tudi imena srečnih nagrajencev; lepo knjižno nagrado prejmejo: Jordan Pisani, 5. r. OŠ »K. Širok«, DONADONI; David Tonel, 4. r. OŠ ŽAVLJE-KOROŠCI; Barbara Zlobec, 4. r. OŠ »M. Gregorič«, SV. ANA.**

**Tudi tokrat so nekateri dopisi izostali zaradi pomanjkanja prostora. Objavila jih bom v prihodnji številki.**

**Majda Železnik  
urednica rubrike »Šolarji pišejo«**

### NEDELJSKI IZLET V MILJSKE HRIBE

Učenci 4. razreda Osnovne šole Žavlje-Korošci smo sklenili povprašati sošolce, kaj menijo o izletu v Milje, Stare Milje in Čampore. Razdelili smo se v dve skupini; v prvi smo bili: Marko Šavron, Moreno Šavron in Vladimira Vodopivec, v drugi pa: Dana Svetina, David Jercog in Andrej Zuppin. Vprašanja, ki smo jih zastavili sošolcem, so bila naslednja:

- Kaj misliš o nedeljskem izletu?
- Si se zabaval?
- Kaj ti je bilo najbolj všeč?
- Si želiš, da bi bilo takih izletov več?

Vse pogovore smo si skrbno zapisali, intervju pa pošiljamo Galebu s prošnjo, da ga objavi!

**Učenci 4. razr.  
OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI**

### LUKA (prvi razred):

Na izletu sem se imel zelo dobro, posebno zato, ker smo se lahko veliko igrali. Zelo sem se zabaval. Posebno zabavno se mi je zdelo športno tekmovanje, ki so nam ga priredili vodiči v Čamporah. Rad bi šel na take izlete.

### ALEKSANDER (prvi razred):

Misljam, da je nedeljski izlet zelo lepo uspel. Bilo je zelo veselo. Najlepše mi je bilo takrat, ko sem s prijatelji igral žogo.

# LAČNA MIŠKA

Majhna miška je ždela v svoji luknjici. Čakala je, da se bo znočilo in da bo vse tiho v shrambi.

In res! Čez nekaj časa je nastala popolna tišina. Miška je zlezla iz svoje luknjice. Zavohala je sir, ki je bil na polici. Zelo se je morala potruditi, da je splezala do njega. Hitro ga je glodala, ker je bila lačna.

Mačka, ki je spala v kuhinji, je zaslišala rahel šum iz shrambe. Tihu se je splazila vanjo in zagledala miško na polici. Pripravila se je za skok. Vendar je miška ni čakala. Preden je mačka skočila, je smuknila s police in stekla v svojo luknjico. Mačka pa je bila prevelika, da bi

zlezla v luknjico, zato ni mogla ujeti miške.



Sv. Mihaela. Tam so bile nekoč Stare Milje. Na travniku smo se ustavili. Celo uro smo se igrali in nabirali robidnice. Potem smo šli v Čampore v vrtec, kjer nas je čakalo kosilo. Po kosilu smo tekmovali v poligonu. Nato smo si iz palic in listja naredili lepo hiško. Ko je bila dokončana, smo šli v Šolski center v Milje, kjer smo se zopet igrali. V centru smo poslušali tudi pevski zbor Jadran iz Milj. Zvečer smo pospremili druge otroke na avtobus in se poslovili.

Katja Volpi  
5. r. OŠ »K. Širok«  
DONADONI

V nedeljo smo šli na izlet v Milje. Najprej so nas vodiči peljali v stari del mesta. Tam so bile zelo stare hiše. Ena izmed njih je stara kar stopetdeset let. Potem smo se odpravili v Čampore. Hodili smo dve uri. Ko smo prispeli, so nekateri otroci takoj stekli v vrtec na kosilo, drugi pa smo šli na travnik za hišo. Tam je bilo mnogo telovadnih orodij in hitro smo se razprodarili po njih. Po kosilu so vodiči organizirali tekmovanje v poligonu. Tisti, ki nismo tekmovali, smo gledali, kako tekmujejo druge. Ko je bilo tekmovanje končano, smo

šli v Šolski center. Tam smo se vsi lačni spravili na piškote. Ko se spomnim tega izleta, se zelo razveselim. Skratka, bilo je zelo lepo.

Poljanka Pavletič  
5. r. OŠ »K. Širok«  
DONADONI

Miljski otroci smo na avtobusni postaji pričakali otroke iz drugih šol. Skupaj smo odšli v Stare Milje, kjer smo malicali in se igrali skrivanje. Popoldne smo šli v vrtec. Tam smo se spet igrali in tekmovali v poligonu. Tekma je bila zelo zabavna. Splazili smo se pod kolesa, skočili na vlak, nato smo splezali na drevo, z drevesa smo morali še na tobogan in na gugalnicu. Kdor je bil prvi, je zmagal. Ogledali smo si tudi naše nove šolske prostore. Postregli so nam s piškotki in oranžado. Domov sem se vrnil zadovoljen, a tako utrujen, da nisem niti gledal televizije. Šel sem kar spat.

David Tul  
3. r. OŠ  
ŽAVLJE-KOROŠCI

Na trgu Stare Mitnice smo se zbrali z vodiči Planinskega društva. Odpeljali smo

se z avtobusom. Bilo nas je dosti in nekateri so morali v avtobusu stati. Ko smo prišli v Milje, smo si ogledali stara vrata. Ustavili smo se na travniku za eno uro in se igrali. V vrtcu smo jedli »paštašuto«. V Slovenskem šolskem centru smo se srečali s starši. Na izletu sem se zabavala.

Lucia Tersar  
2. r. OŠ »J. Ribičič«  
SV. JAKOB

V nedeljo smo šli v Milje. Peljali smo se z avtobusom. V Miljah smo si ogledali stara vrata. Na travniku smo se igrali. Jedli smo paštašuto. Zelo sem se zabavala.

Maurizio Schiulaz  
2. r. OŠ »J. Ribičič«  
SV. JAKOB

Zbrali smo se na trgu Stare Mitnice. Z avtobusom smo se peljali v Stare milje. Tam smo si ogledali stara miljska vrata. Ko smo se vzpenjali po strmi cesti, smo zagledali travnik. Vodiči Planinskega društva so nam dejali, da se lahko na travniku eno uro igramo. Nato smo odšli v vrtec, kjer smo se spet igrali. Po kosilu smo si šli ogledat Slovenski šolski center. Izlet mi je bil všeč, ker smo se tudi igrali.

Kristjan Macchiat  
2. r. OŠ »J. Ribičič«  
SV. JAKOB

Zbrali smo se na trgu Stare Mitnice. Peljali smo se z avtobusom. Igrali smo se eno uro. Ogledali si tudi pokopališče in stara miljska vrata. Megi in Lucia sta se smeiali, ker je fantek padel v lužo. Izlet mi je bil všeč. Rada bi šla na take izlete.

Consuelo Kodermac  
2. r. OŠ »J. Ribičič«  
SV. JAKOB

Šli smo v Milje. Ogledali smo si stara miljska vrata. Ustavili smo se na travniku, kjer smo si naredili hišo iz kamena. smo precej hodili. Videli smo morje. Bilo nas je veliko. Kosili smo v vrtcu, kjer smo se tudi igrali. Bilo je lepo.

Roberto Padovan  
2. r. OŠ »J. Ribičič«  
SV. JAKOB

Zmenili smo se, da se zberemo na trgu Stare Mitnice. Peljali smo se z avtobusom do Milj. Ogledali smo si stara miljska vrata. Na travniku smo se igrali. Kosili smo v vrtcu, kjer smo se še malo igrali. V Slovenskem šolskem centru smo počakali starše. Potem smo se vrnili domov. Rad bi še šel na tak izlet.

Lucio Blasi  
2. r. OŠ »J. Ribičič«  
SV. JAKOB

## PRVIČ NA TRIGLAVU

Že več časa smo se z očetom dogovarjali, da bi se odpravili na Triglav. Neko nedeljo smo si pripravili nahrbtnike in vse potrebno. V pondeljek smo se z avtom odpeljali do Rudnega polja. Tam smo si napravili nahrbtnike na ramena in začeli smo hoditi. Prvi del poti je bil nekoliko strm, potem pa se je pot vila po gozdu in je bila položnejša. Na tej poti sem našel značko Triglava, ki jo je nekdo izgubil.

Približno dve uri smo potrebovali do Studorskega prevala. Potem pa še eno uro do Vodnikove koče, na višini 1805 metrov. Tu smo se spočili, pili čaj, kupili značko, se vpisali v knjigo in pritisnili žig. Ko smo se spočili, smo se napotili proti Planiki. Pot je bila strma, na nekaterih krajih je bila celo zavarovana. Videli smo kočo, pred nami pa je bilo še precej poti do nje. V Planiku smo prišli zelo utrujeni. Spili smo čaj in vprašali za prenočišče. Dobili smo lepo sobico in tako smo prijetno prenočili. Naslednji dan smo se zgodaj zbudili in se napotili proti vrhu. Oče nas je trdno privzel, ker je pot nevarna, čeprav je zavarovana. Pripelzali smo do razpotja, kjer je mama pustila svoj nahrbtnik. Od tam smo šli na Mali Triglav, potem pa na vrh Triglava. Imeli smo lepo razgled. Odtisnili smo žig in se tudi slikali, z Galebovo kapo na glavi. Potem smo se počasi odpravili



navzdol proti Kredarici. Spotoma smo po brali še mamin nahrbtnik. Šli smo po stopnicah, vsekanih v živo skalo, vsakega pol metra pa je bil zabit še klin. Kar naenkrat nas je ovila meglja.

Po eni uri in pol naporne hoje smo prišli do Kredarice, kjer nam je meteorolog pokazal meteorološko postajo z raznimi napravami. Ko smo se odpocili, smo se napotili na Planiko. Vzeli smo nahrbtike in se podali do Vodnikove hoče, kjer smo tudi prespali. Naslednji dan pa smo se zdravi in srečni vrnili domov.

Jordan Pisani  
5. r. OŠ »K. Širok«  
DONADONI

#### POTOVANJE V BEOGRAD NA TITOVA GROB

Bilo je meseca junija, ko so mi starši povedali, da bomo šli v Beograd na Titov grob. Bil sem zelo nestrpen in težko sem čakal tisti dan, 14. junij, ko smo odpotovali. Z avtobusom smo se peljali do Ljubljane, naprej pa s spalnim vlakom. V vlaku sem malo spal, mučila me je radovednost, kaj je zunaj. Ker pa smo potovali ponoči, nisem mogel opazovati pokrajine. Ko smo zjutraj prispeli v Beograd, smo bili vsi zapanjeni. Na postaji nas je že čakal avtobus z vodičem.

Najprej smo si ogledali trdnjava in park Kalamegdana. S trdnjave se vidi ves Beograd in reki Sava in Donavo. Od tam smo videli center Sava, kjer je najlepša in največja kongresna palača. Končno je napočil tisti trenutek, ki smo ga vsi pričakovali. Šli smo na Dedinje, na Titov grob. Ko smo dospeli pred Hišo cvetja, je tam že čakala ogromna vrsta ljudi. Imeli smo dovoljenje, da lahko gremo v vrsto pred park. Bilo je vse tiko, vsi smo molčali, samo ptičje petje v daljavi se je slišalo. Eno uro smo se v tišini pomikali do Titovega groba. Na grobni iz belega marmorja je zlat napis: datum in ime TITO. Vse okrog je mnogo cvetja, ki ga je sam gojil, zato tudi ime Hiša cvetja. Marsikateremu so se solze ulile po licu; videl sem borce, invalide, ki so se klanjali in tovariško pozdravljali.

Ogledali smo si tudi Avalo, kjer je spomenik neznanemu junaku. Postavljen je prav na vrhu hriba in je zelo velik. Protiv večeru smo se odpeljali na postajo in čakali vlak, da nas odpelje domov. Vse, kar sem doživel, je nepozabno, ker sem videl to, kar so ob Titovi smrti pokazali po televiziji.

Aleks Blaževič  
5. r. OŠ »O. Župančič«  
SV. IVAN

#### NA BAZOVŠKI GMAJNI

V šoli smo se zmenili, da bomo šli na bazovško gmajno, kjer je spomenik štirim junakom. Povabili smo tudi starše. Ti so nas peljali z avtomobili do travnika ob kalu. Na travniku so starši parkirali avtomobile, nato smo se napotili po stezici proti spomeniku. Med potjo smo nabirali šipek in opazovali naravo. Ko smo prišli k spomeniku, smo zapeli dve pesmi in recitirali. K spomeniku smo položili cvetje in se tudi slikali. Nato smo se podili po travniku, nabirali jesenske rože, šipek, brin in drnulje. Pozno je bilo in morali smo se napotiti proti vasi. Na travniku ob kalu smo malicali. Nato smo se sprehodili še po Bazovici. Ogledali smo si spomenik padlim.

Gospod Opelt nam je odprl tudi vodojem ob spomeniku. Potem smo stopili še v cerkev. Medtem so šli starši po avtomobile. Ko smo si ogledali cerkev, smo se odpeljali do šole. Vsi smo bili zadovoljni in želimo si, da bi še kdaj šli na tak izlet.

Učenci 5. razreda  
OŠ »F. Milčinski«  
KATINARA

#### POKLONILI SMO SE PADLIM BORCEM

Prinesli smo cvetje in šli na pokopališče pri Sv. Ani. Videli smo nagrobeni kamen, ki je postavljen kot začasni spomenik. Občina namreč še ni izdala dovoljenja za spomenik. Tam smo položili šop rož in prižgali svečo. Na vojaškem pokopališču smo poiskali grobove padlih junakov. Ob njih smo recitirati in peli. Spomnili smo se na Rizarno in na žtrve. Zadnji grob, ki smo ga obiskali, je bil grob Miloša, Marušiča, Valenčiča in Bidovca. Nagrobeni spomenik je iz brona in ima štiri izklesane obrazne. Ko smo šli proti šoli, smo srečali dijake srednje šole pri Sv. Jakobu.

Lara Božeglav  
3. r. OŠ ŽAVLJE-KOROŠCI

Z avtobusom smo se peljali do pokopališča pri Sv. Ani. Ko smo izstopili, smo si ogledali spomenik padlim borcem od Sv. Ane, Škednja in Kolonkovca. Položili smo nekaj šopkov cvetja in prižgali svečke. Potem smo šli na vojaško pokopališče. Poiskali smo grobove jugoslovenskih borcev. Napis »Hvaležna domovina« je bil zame zelo plemenit. Tudi na te grobove smo položili cvetje in prižgali svečke. Zapeli smo pesem o mrtvem kurirčku. Potem smo recitirali še pesem »Spomin«. Zadnji grob, pri katerem smo se ustavili, je bil grob Miloša, Marušiča, Bidovca in Valenčiča.

Andrea Pugliese  
3. r. OŠ ŽAVLJE-KOROŠCI

Janez Bitenc



# PRVI SNEG

JANEZ BITENC



1. Zju - traj, ko še mu - cek spančka, - že po vr - tu ska - če An - čka;  
2. Ves dan se lo - vi po sne - gu, San - ka z Mi - hem se po bre - gu,  
3. Ko pa lu - ni - ca po - si - je, pun - čka v kožuh se za - vi - je.



1. da - nes je res do - bre vo - lje, saj je sneg po - be - lil po - lje.  
2. Li - ca, ja - bol - ka so rde - ča, no - sek njen, le - de - na sve - ča.  
3. E . na, dve in na - ša An - čka, v top - li po - stelj - ci že spančka.

V šolo smo prišli s šopki cvetja. Ko smo se vsi zbrali, smo šli k Sv. Ani. Prišli smo k prvemu spomeniku. Učiteljica nam je povedala, da je spomenik začasen. Šli smo na vojaško pokopališče. Tam smo položili nekaj cvetja na grobove jugoslovenskih borcev. Recitirali smo »Spomin« in zapeli pesmico »Padlemu kurirčku«. Spomnili smo se tudi Rizarne in trpljenja v njej. Zadnji grob, ki smo ga obiskali, je imel nagrobeni spomenik iz brona. V tem grobu počivajo bazovški junaki: Bidovec, Miloš, Valenčič in Marušič.

Daniela

3. r. OŠ ŽAVLJE-KOROŠCI

S šopki cvetja smo šli k Sv. Ani na grobove padlih borcev. K spomeniku borcem od Sv. Ane, Škednja in Kolonkovca smo položili šopek cvetja in prižgali svečko. Po strmi cesti smo šli na vojaško pokopališče. Na grobove padlih borcev jugoslovenske vojske smo položili šopek cvetic, recitirali in zapeli pesem o padlem kurirčku. Ko smo peli, sem pomislila, da je umrl tudi tako mlad fantek, kot smo mi sedaj. In pomislica sem še, da so padli junaki iz Jugoslavije pokopani tako daleč od svoje domovine. Potem smo šli na grob bazovških ju-

nakov in jim položili cvetje. Ko smo se vračali, smo srečali dijake slovenske srednje šole, ki so tudi šli na pokopališče.

Katja Santin

3. r. OŠ ŽAVLJE-KOROŠCI

Sli smo na grobove padlih in se jim poklonili. Pri prvem spomeniku, ki je majhen kamen, smo postavili rožice in nekaj svečk. Pri grobu padlih borcev iz Jugoslavije smo zapeli in recitirali ter položili cvetje. Tudi na grob bazovških junakov smo položili rožice. Potem smo šli na avtobusno postajo in se vrnili v šolo.

Suzana Gombacci

3. r. OŠ ŽAVLJE-KOROŠCI

#### OB BAZOVŠKEM SPOMENIKU

Prvi november je praznik mrtvih, ko se spomnimo tudi na naše padle junake. Borili so se, da nam je danes lepše in boljše. Učenci naše šole smo se skupaj z učiteljicami odpeljali na bazovško gmajno. Peljali smo se z avtobusom. Ko smo prišli v Bazovico, smo vprašali domačine, katera je najbližja pot do spomenika. Ko smo že nekaj časa hodili, smo zagledali vrhove smrek, ki so zasajene pri spomeniku, in vedeli smo, da smo že blizu. Na bazovški gmajni so

bili ustreljeni štirje junaki: Ferdinand Bidovec, Franjo Marušič, Zvonimir Miloš in Lojze Valenčič. Ustreljeni so bili 6. septembra leta 1930, ker so delovali proti fašistom, ker so bili zavedni Slovenci in so ljubili svoj materin jezik. Vsi štirje so bili še mladi, stari od 20 do 30 let. Spomenik je bil že večkrat oskrunjhen, ker so danes nekateri še zmeraj proti nam, Slovencem. K spomeniku smo položili šop cvetja. Deklamirali smo pesmi Karla Široka, ki jih je posvetil njim, zapeli pa smo tudi dve žalostinki. Ko smo se vračali, smo si šli ogledat kip Primoža Trubarja. Po možu, ki je napisal prvo slovensko knjigo, je danes poimenovana osnovna šola v Bazovici.

Katja Volpi  
5. r. OŠ »K. Širok«  
DONADONI

Šli smo na bazoviško gmajno, kjer стоji spomenik štirim junakom. Ljubili so svojo domovino, materin jezik, in ker so se upirali fašizmu, so začgali italijansko tiskarno časopisa »Il Popolo«. Ta časopis je pisal proti slovenskemu narodu. Štiri junake so zato obozidili na smrt, 6. septembra 1930 pa so jih zjutraj ustrelili na bazoviški gmajni. Pesnik Pavel Golia je v verzih tako doživel tisti trenutek:

Na Bazovici so počili streli.  
Štiri žrtve so padle,  
štiri matere so zajokale  
štiri žrtve bodo večno živele.

Tudi mi smo se poklonili njihovemu spominu. Vsi smo recitirali pesmi Karla Širo-

ka, ki jih je napisal ob njihovi žalostni smrti. Nato smo še zapeli dve žalostinki Kot vsako leto smo tudi letos šli na pokopališče k Sv. Ani. Na grob bazoviških junakov smo položili rože. Tudi tam smo recitirali. Preden smo odšli, smo zapeli še žalostinko. Vsi smo mislili na žalostni dogodek, o katerem nam danes pripovedujejo odrasli. Tudi mi ga ne bomo pozabili.

Petra Jereb  
5. r. OŠ »K. Širok«  
DONADONI

#### OBISKALI SMO GROBOVE

Za dan mrtvih smo v šolo prinesli cvetje. Šli smo na pokopališče, kjer smo šopke položili našim dragim na grob. Nekoč je na naši šoli službovala Neda. Leta 1976 je umrla in pokopali so jo na našem pokopališču. V spomin smo ji na grob položili šopek cvetja. Lani je umrla tudi učiteljica Helena Gantar. Vsi smo ji na gomilo položili najlepše cvetje. Na openskem pokopališču so postavili nov spomenik padlim partizanom. Odkrili so ga 28. oktobra tega leta. Ko smo prišli k spomeniku, smo se poklonili njihovemu junaštvu in položili šopek rož. Pogovarjali smo se o padlih junakih. Ko smo se vračali s pokopališča, smo šli k sošolcu Mitji Malalanu in tam je njegova mama pripravila zakusko. Pri Mitji smo se pomudili nekaj časa, potem smo se zahvalili njegovi mami in odšli v šolo.

Tanja Gorkič  
5. r. OŠ »F. Bevk«  
OPČINE

**ZATO POHITITE! NE ČAKAJTE ZADNJE GA TRENUTKA! NEMUDOMA ODDAJTE DOPISNICE, DA NE BOSTE ZAMUDILI IZREDNE PRILOŽNOSTI. ČAKAJO VAS LEPE IN BOGATE NAGRADA, MED TEMI KOLO, PLASTIČNE PRIPRAVE ZA SANKANJE, KNJIGE, PERESA, PLOŠČE, MAJICE IN ŠE MARSIKAJ LEPEGA.**

ga odposlati na moj naslov. Morda se bo tudi vam nasmehnila sreča in dobili boste lepo knjigo.

Se nekaj dni in boste uživali božične in novoletne počitnice. Želim vam, da bi jih lepo preživel, se brezskrbno zabavali in smučali, saj je snega dovolj. Vsem želim prijetno praznovanje božičnih in novoletnih praznikov, mnogo daril pod jelko in predvsem mnogo uspehov v novem letu.

Topla voščila izrekam tudi vašim zavestnim staršem, učiteljem, vzgojiteljem in vsem prijateljem Galeba, posebno sodelavcem in ilustratorjem, z iskreno željo, da bi bilo leto 1981 lepše in boljše od letošnjega in predvsem, da bi povsod vladal mir.

UREDNIK

Galeb je letos v prodaji tudi na osnovnih šolah v matični domovini Sloveniji. Od tam dobivam tudi pristrna pisemca. Pisala sta mi tudi Stojan Aleš iz Bohinjske Bele in Milena Brumec iz Makoleja. Oba sta mi poslala odrezek platnice z lepljenko »Ukradena marmelada«. Naj povem, da veljajo za knjižne nagrade le rešitve ugank in križank. Rešitve morate napisati na list papirja in



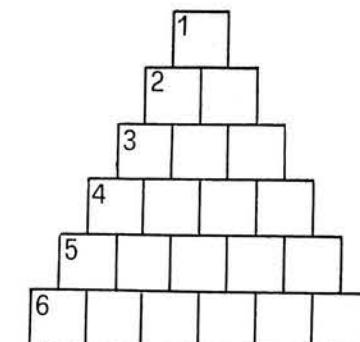
#### SKRIVALNICA

Poišči besede naslednjega pomena:

1. srednjeveška utrdba,
2. nizek ženski glas,
3. zver iz rodu mačk,
4. ognjenik na Siciliji,
5. večji, deloma pokrit čoln.

Besede napiši eno pod drugo na list papirja. Začetne črke teh besed sestavljajo naslov vaše zelo priljubljene mladinske revije.

#### PIRAMIDA



Vsaki naslednji besedi moraš dodati po črko. Prejšnje črke ostanejo iste, vendar jih moraš premešati, da dobiš besedo z novim pomenom. Besede so naslednjega pomena: 1. šesta crka v slovenski abecedi, 2. dolga pesnitev o kakem pomembnem dogodku, 3. domača žival, 4. iz nje pridelujejo sladkor, 5. pustinja, zemlja z nizkom travnatim rastjem, 6. slano ali sladko pecivo.

#### DVE POSETNICI

##### ANA PIKELČ

Ana je zelo sladkosnedna; katero jed ima najrajsi?

##### TINE ČOPIC

Kateri del šolskega leta ima Tine najraje? In seveda tudi vi!



Kaj se dogaja? Ne marate bogatih nagrad, ki jih je za vas zbral Galeb? Pričakoval sem, da boste že naslednji dan po prejemu stekli na pošto in oddali dopisnice nadgradnega žrebanja, ker sem vam obljudil, da bom nagrade porazdelil še pred novoletnimi počitnicami. Nagradno žrebanje sem namreč

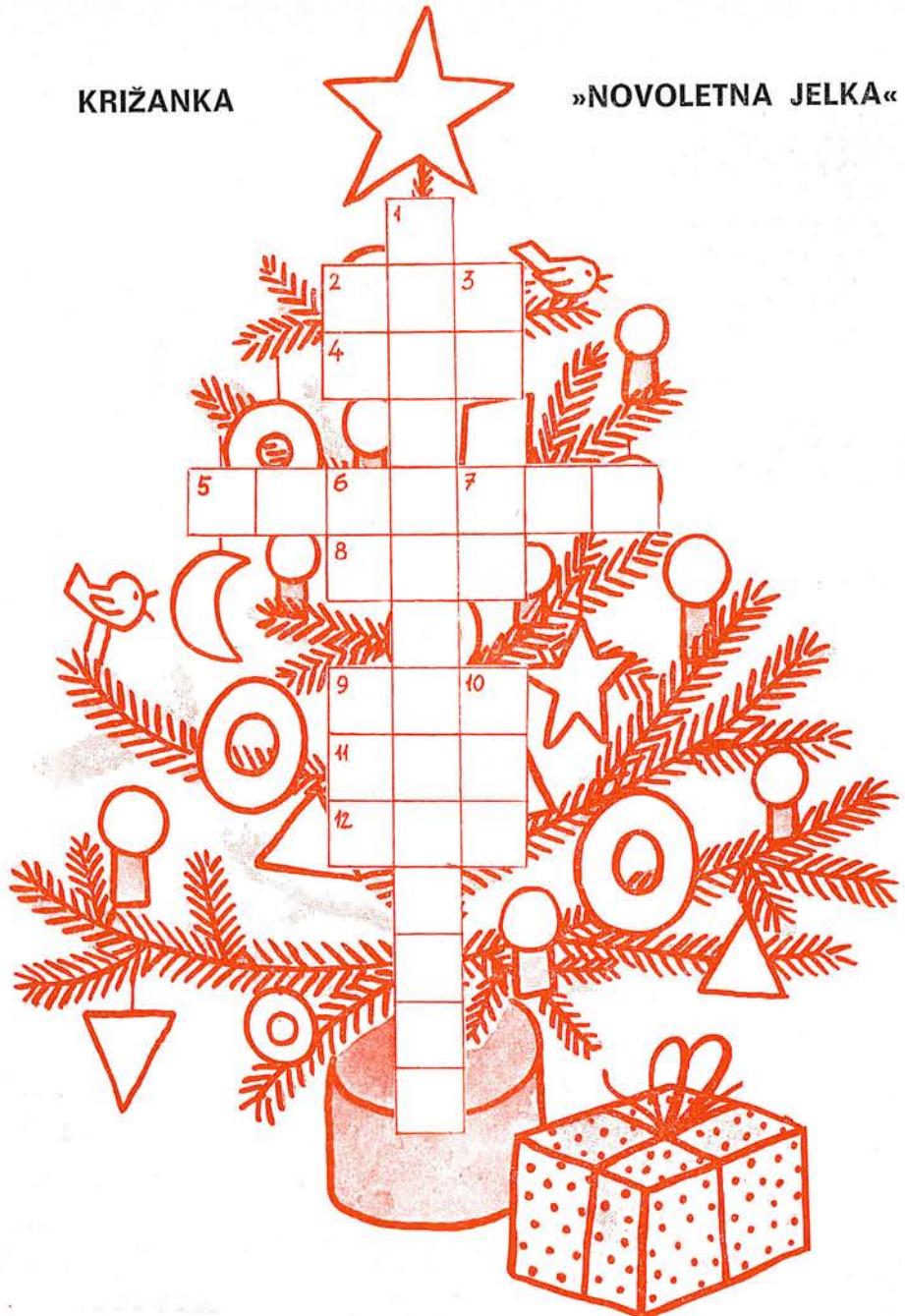
napovedal za 17. december. Tri dni pred tem datumom pa sem dobil le tretjino dopisnic, okrog 550, in od teh niti ene z goriških šol.

Kaj pa čakate? Mogoče niste dopisnic dobili pravočasno, ker niste še plačali naročnine? Ali pa, kot mislim, je temu kriva vaša površnost in ste na dopisnice pozabili? Morda tičijo v šolskih torbicah, ali pa doma v kakem predalu.

Ker se zavedam, da v nekaj dneh ne bom prejel še preostalih dopisnic, sem sklenil PRELOŽITI NAGRADNO ŽREBANJE, KI BO 15. JANUARJA 1981, NA SLOVENSKI OSNOVNI ŠOLI »VIRGIL ŠČEK« V NABREŽINI.

Zapomite si! NADRADNO ŽREBANJE BO 15. JANUARJA 1981!

KRIŽANKA



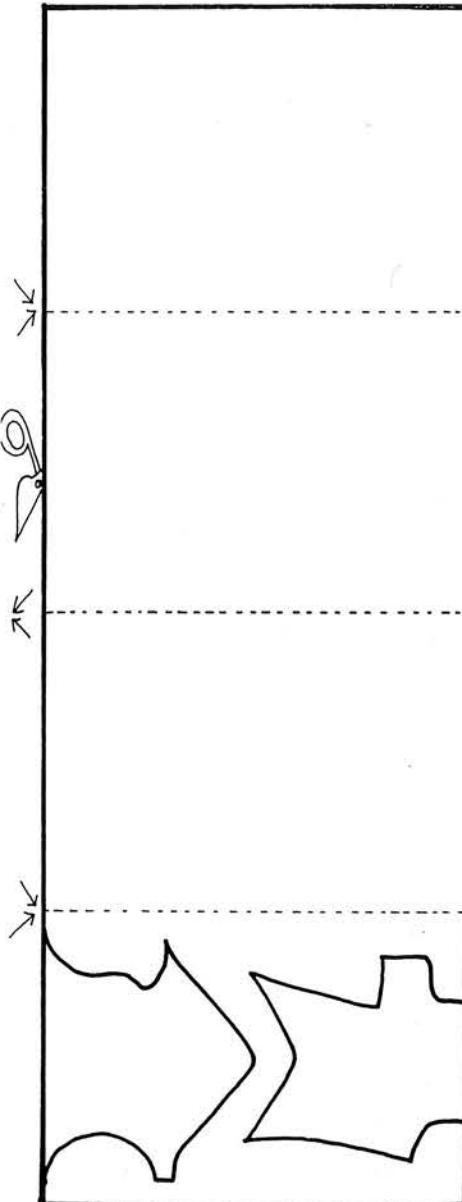
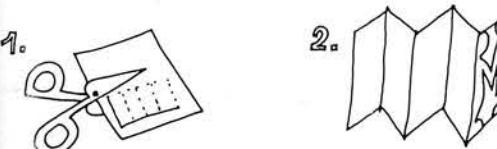
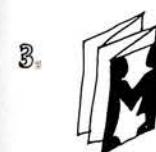
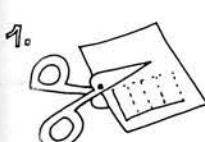
»NOVOLETNA JELKA«



Vera Poljšak  
Ilustr.:  
Magda Tavčar

## OBRISI

1. IZSTRIŽI PRAVOKOTNIK.
2. PREPOGNJI GA PO PIKČASTIH ČRTAH V SMERI PUŠČIC.
3. NE RAZPNI PREPOGNJENEGA PAPIRJA.
4. IZREŽI OBRISE OTROK PO ČRTAH.
5. RAZPNI PREPOGNJENI PAPIR



**Vodoravno:** 2. dlaka pod nosom, 4. domača žival, 5. manjše od mlina, 8. zadetek v nogometu, 9. pristaniška priprava za popravljanje ladij, 11. starorimski pozdrav, 12. del obraza. **Navpično:** 1. voščilo, 2. brez posebnosti (kratica), 3. konjska sila (kratica), 6. začetnici imena in priimka slovenskega primorskega pesnika, 7. člen v zakonu (kratica), 9. časovna enota, 10. kesanje.

---

**Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,  
Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst**

---

### **REŠITVE UGANK IZ DRUGE ŠTEVILKE**

**MAGIČNI KVADRAT** - Vodoravno in navpično: 1. vosek, 2. Odesa, 3. sejem, 4. eseji, 5. kamin.

**ZLOGOVNICA** - 1. jablana, 2. petelin, 3. skodela, 4. resnica, 5. nogomet. V označenih navpičnih poljih dobiš besedo: JESEN.

**SLIKOVNA KRIŽANKA** - Vodoravno: 2. koš, 4. olika, 8. kotel, 9. gramofon, 13. rogovi, 14. klobasa, 16. pes, 17. zob, 18. trnek, 20. nit, 21. kača. Navpično: 1. roke, 2. kit, 3. šal, 4. oko, 5. lonček, 6. žaga, 7. tovarna, 9. grob, 10. rob, 11. most, 15. lok, 16. peta, 19. nič.

---

**REŠITVE SO POSLALI:** Damjan Kosmač, Peter Jankovič, Jasna Parovel, 4. in 5. r. OŠ BORŠT. Luciano Škabar, Mojca Škabar, 5. r. OŠ »A. Gradnik« - REPENTABOR. Pavel Kralj, 2. r. OŠ »Bazovski junaki« - ROJAN. Gabrijela Mohorovič, Damjan Gulli, Robert Gerdol, Irina Pertot, Breda Furlan, Dolores Jurinčič, Patricija Bembič, Pavel Gombač, Dean Kralj, Tjaša Kralj, Deborah Brajnik, 2. in 3. r. OŠ DOMJO. Franci Pahor, Veronika Legiša, Andrej Škerk, Pavel Antonič, Gianna Pahor, Elena Leghissa, Patrik Pahor, Tanja Masten, Michele Passerini, 5. r. OŠ DEVIN. Dean Oberdan, Katja Volpi, Jordan Pisani, 3. in 5. r. OŠ »K. Širok« - DONADONI. Edi Bosich, 3. r. OŠ »M. Gregorič-Stepančič« - SV. ANA. Patricija Lavrica, Martina Bandi, 5. r. OŠ »P. Voranc« - DOLINA. Ingrid Sedmak, OŠ KRIŽ. Marijana Golemac, Valentina Job, David Pizziga, Elizabeta Visentin, Bruna Pieri, Rudi Stanissa, Agostino Tuso, Ivan Lesizza, Adrijana Škerk, Jasna Jazbec, Igor Motta, Erik Žagar, Simon Peric, 3., 4. in 5. r. OŠ »V. Šček« - NABREŽINA. Agata Kuhar, Giuliana Pavlica, Tom Hmeljak, 5. r. OŠ »J. Ribičič« - SV. JAKOB. Brumec Milena, MAKOLE (Slovenija). Dimitrij Florenin, Aljoša Kuzmin, Katerina Kovic, Barbara Luvisutti, Vera Tomšič, David Černic, Bogdan Grilj, 4. r. OŠ SOVODNJE OB SOČI. Valter Germani, Lara Masten, 3. in 4. r. OŠ »K. Štrekelj« - SESLJAN. Štefan Carli, 5. r. OŠ »O. Župančič« - SV. IVAN. Valentina Lakovčič, Nikoleta Gergolet, Ingrid Frandolič, Lucija Ferfolja, Nataša Frandolič, Jordan Zolia, Fabiano Narduzzi, Vanja Tonzar, Diego Gergolet, Luciano Ambrosig, Robert Devetta, Andrej Benato, Nikolaj Devetak, Marjan Gergolet, Tamara Pahor, 3. r. OŠ »P. Voranc« - DOBERDOB. Stojan Aleš, BOHINJSKA BELA (Slovenija). Valentina Hrovatin, Robert Purič, 1. a r. SŠ »S. Kosovel« - OPĆINE. Massimiliano Niccolai, Jožef Milone, Štefan Legissa, Romina Zobec, Cinzia Quagliatini, Samantha Cavter, Valentina Fakin, Dorotea Calusa, Oskar Pre-garc, Marta Klinc, Aleks Pečar, Irena Valenta, Emilia Torroni, Elizabeta Oberdank, Andra Neubauer, Uliks Bravar, Kristjan Jakominič, Pavle Lippolis, Denis Švab, Alain Baldassi, Alessandro Santonocito, 3., 4. in 5. r. OŠ »D. Kette« - SV. FRANČIŠEK. Elena Smotlak, 5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI. Damir Kralj, Marko Rebula, 3. r. OŠ SLIVNO. Martina Lorenzi, Tamara Bernhardt, Tamara Staneš, Flavio Dovgan, Vanessa Švara, 5. r. OŠ »F. Milčinski« - KATINARA. Edvard Žerjal, Tatjana Žerjal, Barbara Mauri st., Pavel Žerjal, Danijela Koren, Ivan Komar, Karin Glavina, Barbara Alessio, Marko Ota, Barbara Mauri ml., 3. r. OŠ »F. Venturini« - BOLJUNEC. Renato Hrovatin, Ivan Milič, 5. r. OŠ »F. Bevk« - OPĆINE. Darja Colja, Erik Cingerla, Edi Rupel, David Bradalich, Mateja Starc, Vesna Regent, Erik Zorn, Barbara Furlan, Tanja Ukmarić, Damijana Guštin, Peter Sterni, 5.a r. OŠ PROSEK. Dimitrij Carli, 5. r. OŠ »P. Tomažič« - TREBČE. Sara Kralj, Igor Milič, Pavel Vodopivec, Marko Geri, Ana Živec, Gregor Peric, Katjuša Ščuka, Elena Colja, Tanja Kralj, Nada Milič, Žarko Počkaj, Martina Ravbar, Kristina Zidarič, 3. r. OŠ »1. maj 1945« - ZGONIK.

**NAGRADE DOBIJO:** David Pizziga, 4. r. OŠ »V. Šček« - NABREŽINA. Aljoša Kuzmin, 4. r. OŠ SOVODNJE OB SOČI. Nataša Frandolič, 3. r. OŠ »P. Voranc« - DOBERDOB. Irena Valenta, 4. r. OŠ »D. Kette« - SV. FRANČIŠEK. Damir Kralj, 3. r. OŠ SLIVNO.

**CENA 900 LIR - NAROČNINA 5.000 LIR**